PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

Z DODATKIEM GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR. ZŁOTA 5.— TEL. 57-30 i 195-03. Konto w P. K. O. № 1465 i 2450.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC. WARSZAWA — KWIECIEŃ 1922.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I SOBOTY OD 6 — 7. RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

* * *

W krótkim czasie nastąpi ta oczekiwana chwila, gdy kopce i słupy graniczne będą przesunięte, aby złączyć z Polską przyznaną jej część Górnego Śląska.

Będzie to dzień wielkiego święta dla Polski i zarazem dzień, w którym rozpocznie się wielki egzamin naszej dojrzałości politycznej i gospodarczej.

W ciągu najbliższych lat piętnastu musimy stworzyć takie warunki, aby ta połać Górnego Śląska, wykrojona sztucznie z całości, mogła żyć i rozwijać się bez jakiejkolwiek zależności od części, z którą tworzyła jedno ciało przez setki lat.

W ciągu najbliższych lat kilku musimy podjąć wysiłki, aby nasz organizm gospodarczy dostosować do nowej konjunktury, aby, nie zwalniając tempa pracy przemysłu górnośląskiego, uchronić przemysł innych dzielnic naszych od wstrząśnień niepożądanych wskutek przewagi tego kolosa.

W ciągu najbliższych miesięcy musimy w ten sposób unormować stosunki, aby przyłączony do nas Śląsk Górny nie mógł rzucić skargi, iż nastąpiła jakakolwiek zmiana na gorsze pod względem politycznym, gospodarczym, lub kulturalnym.

O tych zadaniach powinny pamiętać w dniu święta objęcia Górnego Śląska nasze sfery rządowe i nasze społeczeństwo.

Przemysł górnośląski a nowe gałęzie przemysłu w Polsce.

Prasa górnośląska zajmowała się w ostatnim czasie bardzo żywo sprawą, stworzenia przemysłu w Polsce. Między innemi ukazał się w niemieckim „Kurjerze Górnośląskim” artykuł który, żądając planowości w rozbudowaniu przemysłu polskiego, wysunął na czele planu pogląd, że nowe zakłady przemysłowe powinny powstać jedynie w okolicach nad Wisłą średnią, nie zaś pod Warszawą czy na Górnym Śląsku. Uzasadnia zwłaszcza to tem, że w razie wojny z Niemcami Górny Śląsk stanowić będzie pierwszy cel ataku nieprzyjaciela, tak że obrona Krajowa zmuszoną będzie ustąpić z kresów zachodnich i opierać się jedynie na nowo stworzonych zakładach w głębi Kraju.

Chociaż z wielu względów można przyzać słuszność tym wywodom, to jednak z punktu widzenia przemysłu górnośląskiego nie można się zgodzić na dobrowolne prawie ustąpienie z tego ośrodka przemysłowego. Zdaje nam się zresztą rzeczą bardzo wątpliwą, czy odległość okolic nadwiślańskich od granicy zachodniej zapewni tamtejszym zakładom rzeczywiście tak wydatną osłonę, że na każdy wypadek będą mogły spokojnie pracować. Odległość wynosząca 250—300 km. przedstawia bardzo mały wysiłek dla eskadr lotniczych, które w wojnie przyszłości działać będą niesłychaną siłą i udoskonalonemi środkami.

Rozważania te powinny spowodować w nas natężenie wszystkich sił, ażeby pomimo wszelkich trudności w razie wojny utrzymać przemysł górnośląski w pełnym ruchu i w pełnem naszem posiadaniu, albowiem z posiadaniem tego Kraju stoi i upada wogóle nasza zdolność do dalszej walki. Obronimy Górny Śląsk na wypadek wojny najlepiej wtedy, gdy sami przechodząc do ataku, przeniesiemy walkę na obszar nieprzyjaciela.

Jeden rzut oka na nową mapę Europy pokazuje nam, że niemiecki Śląsk wrzyna się klinem pomiędzy Polskę a Czechosłowację. Narzuca się tu mimowoli myśl współdziałania wojskowego tych dwóch państw, którem Czecho-Słowacja uzyska osłonę zagłębia Karwińskiego. Pierwsze kroki na tej drodze poczynił już nasz Rząd—zawierając sojusz z Francją i zbliżając się do Czecho-Słowacji.

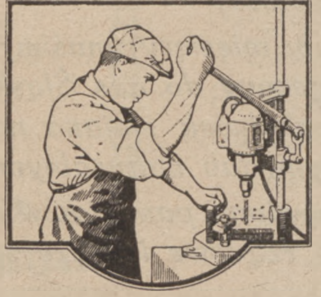
Nie naszą rzeczą jest omawianie możliwości wojskowo - politycznej, zadaniem naszem jest dążenie i propagowanie idei odbudowy naszego życia gospodarczego, a zwłaszcza przemysłu i handlu.

Polska, która przez 3 lata stanowiła jedno olbrzymie bojowisko, na ziemiach której walczyły zastępy trzech państw zaborczych, gdzie rabowano surowce, produkty i maszyny, Polska musi na nowo stworzyć swój przemysł, aby być zdolną do życia państwowego.

Jakkolwiek w tej dziedzinie od chwili wyzwolenia już wielkie zrobiono postępy, to jednak wszechświatowe przesilenie ekonomiczne i nasze trudne warunki polityczne nie pozwoliły nam jeszcze wprowadzić życie gospodarcze na właściwe tory. Rynek Polski wciąż jeszcze jest głodny, niespokojny, potrzeby kraju nie są pokryte własną produkcją, niektóre gałęzie przemysłowe znajdują się dopiero w stadjum tworzenia.

Z chwilą przyłączenia Górnego Śląska do Polski, Polska stała się tym dawnym krajem przemysłowym i wstąpiła w prawa i obowiązki państw o wysoko rozwiniętym przemyśle tak wobec rynku wszechświatowego zarówno jak wobec Górnego Sląska. W „Przegląd. Wszechpolskim” (zeszyt styczniowy) ukazał się nadzwyczaj zajmujący artykuł pióra E. Taylor'a, w którym autor w sposób jasny i zwięzły określa sytuację przemysłu Górnego Śląska oraz obowiązki Polski.

„Przemysł górnośląski ma przed sobą dwie alternatywy. Albo będzie dalej służyć Niemcom i wtedy przynależność Górnego Śląska do Polski będzie tylko czasową, albo wejdzie w orbitę gospodarczą Polski. W tym ostatnim wypadku zyska ogromnie, gdyż będzie podstawą gospodarczą wielkich naszych obszarów, podczas gdy w pierwszym był i byłby dalej tylko przyczepkiem do zachodniego przemysłu niemieckiego. Zyskuje też na tem i Polska olbrzymie wprost perspektywy, gdyż możność szybkiego wszechstronnego rozwoju przemysłu i bogacenia się. Lecz możność ta jest tu równocześnie koniecznością polityczną. Jeśli bowiem Polska niewytworzy wielkiego przemysłu i takiej konjunktury wywozowej, któreby w zupełności zatrudniły przemysł górnośląski i dały mu możność pełnego rozwoju, ofiarując mu odpowiedni zbyt, przemysł górnośląski będzie upadać i będzie musiał ciążyć ku Niemcom, chociażby to miało być połączone z gorszemi perspektywami rozwojowemi i mierniejszemi zarobkami, lecz zawsze jakiemiś, pewnemi i już istniejącemi. Musimy więc dać przemysłowi górnośląskiemu zatrudnienie i zbyt, musimy wytworzyć przemysły, zużytkowujące jego produkcję, znaleść dla niego rynki, bo polskie będą dlań za małe“.

Powyższe wywody są logiczne i przekonywujące. Górnoślązak, czy to robotnik, czy to przemysłowiec, dokładnie wie, jakie dezyderata Państwo polskie powinno spełnić i spodziewa się ich spełnienia.

Przy odbudowie i rozbudowie naszego przemysłu należy przyjąć za jedno z wytycznych zadań uruchomienie tych gałęzi przemysłu, które powinny usunąć najdotkliwsze braki, jakoteż te, które zdolne są do przyjmowania i przetwarzania produkcji górnośląskiej. A tymczasem tworzymy nowe w Polsce fabryki materjałów wybuchowych, podczas gdy na Górnym Śląsku istnieje już olbrzymie wprost przedsiębiorstwo, zatrudniające 3000 robotników, któreby mogło nie tylko zaspokoić zapotrzebowanie kraju, lecz i dostarczyć wielkie ilości na eksport.

Wspomniane zakłady wytwarzające obecnie azotniak wapna (—Ca C N2) przedstawiający bardzo ceny nawóz sztuczny, którego używanie w rolnictwie — zwłaszcza na kresach wschodnich — niestety za mało jeszcze jest znanem i ocenionem.

Jak wiadomo z azotniaku wapniowego można kolejno wytworzyć drogą prostych procederów chemicznych amonjak, kwaś azotowy i saletrę amonową, która stanowi podstawę do wyrobu najrozmaitszych materjałów wybuchowych. Rząd polski uzyskując zakłady te dla własnych celów mógłby równocześnie i wpływać na wytwórczość rolnictwa oraz zabezpieczyć sobie w Kraju produkcję ważnego materjału wojennego. Wtedy niemiałyby miejsca takie np. fakty, że okręty lub wagony kolejowe wiozące materjał wybuchowy z zagranicy do Polski nie dochodzą do miejsca przeznaczenia.

Bezcelowość tworzenia podobnych fabryk w Polsce wynika też z tego, że w porównaniu z górnośląskiem przedsiębiorstwem nowe powstające fabryki przedstawiają niewielkie, gdyż nieraz o 100 i więcej procent droższej od zakładów Górnośląskich, a temsamem drogo pracujące zakłady. Wobec powyższego oraz ze względu na ogromne koszta inwestycyjne przy budowie nowych zakładów, z powodu braku doświadczonych fachowców, wykwalifikowanych robotników i t. d. należy przyjść do wniosku, że w interesie Kraju Rząd powinienby sobie zabezpieczyć decydujący wpływ na pracę tych Zakładów. To jednak nie wyklucza powstania w głębi Polski nowych fabryk, któreby przetwarzały dostarczone przez przedsiębiorstwa górnośląskie fabrykaty.

Powyższe jest tylko jednym z przykładów wykazujących konieczność planowości w stworzeniu wzgl. odbudowie przemysłu.

Nawiązując do tego, zauważyć należy że już w zeszłym roku na Targach Poznańskich została poruszona powyższa myśl przez Związek Wielkiego Przemysłu. Zostało zaproponowane wtedy, aby Państwowa Rada Chemiczna opinjowała w sprawie potrzeby lub zbyteczności powstania nowych przedsiębiorstw Chemicznych. Ale jak polityka zagraniczna i finansowa powinny się kierować ustalonym, jednolitym programem, tak i stworzenie, względnie rozwój przemysłu, potrzebują również jasnych wytycznych i planu.

Z przyłączeniem Górnego Śląska do Rzeczypospolitej Polskiej otrzymała Polska silny fundament przemysłowy, na którym należy w dalszym ciągu budować. Wobec tego pierwszy punkt w programie przemysłowym powinien brzmieć: *Zatrudnienie i zbyt dla przemysłu górnośląskiego, wytworzenie zużytkowujących jego produkcję gałęzi przemysłowych* Na drugiem miejscu dopiero należy umieścić inne względy.

Polska i Górny Śląsk stoją na początku swego zespołu gospodarczego. Wspaniałe widoki w przyszłość otwierają się przed nami, olbrzymie obszary Rosji aż pod daleki wschód Syberji mogą być naszym rynkiem zbytu, jeżeli poruszymy odpowiednie sprężyny. Jesteśmy przekonani, że na kompetentnych miejscach znajdują się zdolni do rozwiązania tych zagadnień ludzie.

Gonzaga.

Zmiany w przemyśle górnośląskim.

W stosunku do papierów górnośląskich zwłaszcza przedsiębiorstw, których majątek wypadł po tej stronie nowej granicy, na giełdach niemieckich panuje w dalszym ciągu niesłychane zainteresowanie. Spekulacja wykorzystuje legendy o kapitale zagranicznym, fuzjach, rozłączeniach itd., wytwarza chaos niepomierny, z którego umie ciągnąć korzyści.

Wobec tego rodzaju sytuacji, trudno odróżnić fakt od plotki, jednakże nie bez bardzo poważnych podstaw można twierdzić albo domniemywać się, że:

Die Oberkoks-ges. które do połowy 1920 r. z rzadkiem uporem broniły się przeciw podnoszeniu kapitału akcyjnego, dokonywuje obecnie działań wręcz odwrotnych. Kapitał został podniesiony do 105 miljonów marek, a jednocześnie akcje uprzywilejowane nom. wartości 20 miljonów marek, zostały zamienione na akcje zwyczajne i to co jest najcharakterystyczniejsze, akcje te mają być oddane po kursie parytetowym, jakkolwiek kurs ich stoi o 1900 proc. wyżej.

Przy rzekomym braku kapitałów, wygląda to zagadkowo, tembardziej, że istnieją pogłoski o objęciu przez towarzystwo części akcji „der deutschen Kaliwerke", które znowuż po podziale Oberkoks-ges. ma objąć dział produkcji nawozów.

Kapitał akcyjny podnosi również Bismarckhütte. Postępowanie zarządu tego przedsiębiorstwa jest znakomitą ilustracją, jakiego rodzaju chorobę przechodzi przemysł niemiecki, pod okiem sojuszniczych komisji. Towarzystwo to skutkiem swoich tranzakcji w Westfalji, wykazało książkowy deficyt w wysokości 6 i pół miljona mk., t. j. prawie cały kapitał zakładowy wraz z rezerwami. Niemniej przeto Towarzystwo ogłosiło nową emisję, jedną trzecią swych akcji trzyma w portfelu, a kurs ich mimo wszystko stoi 2700 proc. wyżej pari. Jednocześnie toczą się rokowania z Oberbedarf-ges. i obiega ploteczka o poważnym dopływie angielskich kapitałów.

Wiadomość ta jak zresztą wszystkie wiadomości o kapitałach zagranicznych jest niepewna, jeszcze jeden bluff giełdowy. Jak dotąd giełda berlińska posiada tylko dowody jednej wielkiej tranzakcji, mianowicie sprzedaży przez hr. Donnersmarcka, w ręce angielskie kopalni węgla, rud cynkowych i hut cynkowych.

Cały ów ruch w dużej mierze można wytłumaczyć dzieleniem się przedsiębiorstw na dwie nowe Spółki akcyjne, w rezultacie rozdziału ich majątku przez polsko-niemiecką granicę. Tak więc „Hohenlohe-Werke" założyły w Gliwicach „Oehringen Kohlenbergbau A. G", „Katowitzer A. G." z kopalni „Preussengrube", która pozostała po stronie niemieckiej tworzy również odrębne towarzystwo. Co do tego przedsiębiorstwa można skonstatować jeszcze inną poważną zmianę. Oto hr. Thiele-Winckler założyciel i główny akcjonarjusz, sprzedał swoje akcje. Część z nich przeszła w ręce zagranicy, reszta zaś w posiadanie grupy huty Szarlotty, przyczem zapewnił jej większość.

Wszystkie te zmiany pozostały przeważnie okryte nimbem tajemniczości. Nie wiadomo kto nabył ową część zagraniczną, co wzbudza tem większe zainteresowanie, że podobno jednocześnie sprzedano też akcje „Deutsche Erdoel" i „Augsburg-Nürnberg". W ten sposób przybywa jeszcze jedna zagadka do innych w rodzaju pytań: dlaczego akcje „Bositzer Braunkohlenwerke" zostały złożone w naftowym truście zurychskim? albo, dlaczego większość we wspomnianem „Kattowitzer A. G." ma mieć właśnie huta Szarlotty? i dlaczego w ten sposób zbliża się koleżeńsko do huty Bismarka, której przedstawiciele również siedzą w zarządzie Kattowitzer...

Powoli zaczyna nabierać cech prawdopodobieństwa pogłoska, że pod kątem widzenia ostatnich zmian, dokonywuje się realizacja górnośląskiego trustu górniczo-hutniczego.

Jaki to może mieć wpływ na nasze przyszłe współżycie z Górnym Śląskiem jest chyba jasnem, zwłaszcza, że większość kapitału tylko teoretycznie może być po tej stronie granicy.

Z innych towarzystw dzielą się jeszcze „Schlesische Zinke" i „Oberbedarf-Ges".

„Schlesische Zinke" osłabiony podziałem łączy się z „Oberschlesische Zinke" z siedzibą po stronie polskiej. Również po polskiej stronie powstaje Tow. akc. „Godulla", z części majątku niemieckiego koncernu Schaffgotscha.

Nietylko z punku widzenia gospodarczego ale i wprost politycznego, wysoce znamienna jest wiadomość o wprowadzeniu akcji „Kattowitzer A. G." i „Laurahütte" na giełdę paryską. Wiadomość tą zaopatrują pisma niemieckie w szereg komentarzy. Oto akcje huty „Laura" ofiaro-

wywało pewne konsorcjum, za którem podobno ukrywał się przemysłowiec czeski Weiman. Ów pan Weiman, który należy do rady Banku Drezdeńskiego i koleguje tam z dyrektorem huty „Laura“, nagle ukazał się na powierzchni życia górnośląskiego jako właściciel większości akcji huty. Nie od rzeczy będzie może wzmianka, że fakt ten poprzedziły gruntowne zmiany w stanie posiadania przemysłu węgla brunatnego w Czechach. Po nabyciu większości oczywiście pan Weiman ujął w swoje ręce handel węglem huty.

W tym momencie dla czeskiego finansisty i przemysłowca bardzo nie w porę, odbył się plebiscyt i huta „Laury“ znalazła się po stronie polskiej, co tak radykalnie zmieniło konjunkturę, że musiał, czy też zechciał sprzedać swe akcje i stąd nastąpiła owa wspomniana na wstępie podaż.

O ów pakiecik akcji zawrzała rzekomo walka pomiędzy kapitałem francuskim i kapitałem angielskim.

Wprowadzenie akcji na giełdę paryską oznaczałoby w tym wypadku wygraną kapitału francuskiego. *G.*

Górny Śląsk w opinji angielskiej.

Jeden z wybitnych przedstawicieli angielskich sfer przemysłowych, doskonały znawca polskich i górnośląskich stosunków gospodarczych, mówiąc o przyszłości ekonomicznej Górnego Śląska wyraził się, iż polska jego część stanie się największym przemysłowym ośrodkiem, zasilającym wzastające potrzeby Polski i krajów, położonych na wschód i południe, zaś niezbędne uzgodnienia zostaną załatwione praktycznie drogą naturalnego procesu jeszcze przed terminem, przewidzianym w decyzji genewskiej. Na podstawie decyzji genewskiej i mającego być wkrótce zawartym układu między Polską a Niemcami, polska część Górnego Śląska zachowuje nadal w ciągu 15 lat te wszystkie korzyści, które dawała jej przynależność do Niemiec, otrzymując równocześnie na wschodzie i południowym wschodzie nowe rynki zbytu o wielkiej pojemności, rynki, o których zdobycie przemysł górnośląski nie potrzebuje walczyć. Z tych względów przyszłość ekonomiczna polskiej części Górnego Śląska zapowiada się pomyślnie.

Już pobieżny rzut oka na najważniejsze gałęzie przemysłu górnośląskiego w zupełności potwierdza przewidywania co do przyszłości ekonomicznej Górnego Śląska.

Bardzo ważną gałęzią przemysłu polskiej części Górnego Śląska jest przemysł węglowy. Wydobycie węgla w 1920 r. wynosiło 24.600.000 ton, należy się jednak spodziewać, iż w niedalekiej przyszłości wydobycie osiągnie normę przedwojenną z roku 1913 to jest 32.800.000 ton. Według przypuszczalnych obliczeń już w roku bieżącym polska część Górnego Śląska będzie miała na eksport 13.000.000 ton węgla po pokryciu zapotrzebowania własnego oraz Polski. Eksport węgla do krajów, które były odbiorcami tego artykułu przed wojną? nie napotka żadnych trudności. Wprawdzie Niemcy zwiększą zapewne w najbliższych latach produkcję węgla u siebie i nie będą importowali go z Górnego Śląska, trzeba jednak podkreślić, iż znaczne są widoki dla eksportu do Rosji. Dość wspomnieć, iż Rosja importowała w 1913 r. około 6.000.000 ton węgla angielskiego zaś w 1921 r. import wynosił zaledwie 26.400 ton pomimo wielkiego zapotrzebowania i zniszczenia kopalń rosyjskich. Gdyby nawet okazała się nadprodukcja węgla będzie ona krótkotrwałą, zaś należyte regulowanie produkcji i cen, podobnie jak odbywało się to dotąd na podstawie konwencji węglowej, pozwoli uniknąć ostrzejszego kryzysu.

Inaczej nieco przedstawia się sytuacja przemysłu żelaznego i stalowego. Wydobycie rudy żelaznej na Górnym Śląsku, które w 1891 r. wynosiło 706.000 ton spadło w 1921 roku do 53.000 ton, przemysł żelazny musi więc myśleć o zaopatrzenie się w rudy i stare żelastwa. W niedalekiej przyszłości Polska będzie mogła zaopatrywać Górny Śląsk w niskoprocentowe rudy polskie, lecz rudy wysokoprocentowe trzeba będzie sprowadzać ze Szwecji i w miarę przywracania komunikacji, z południowej Rosji. Ilość starego żelaza w Polsce jest niedostateczną w celu zaopatrzenia przemysłu żelaznego Górnego Śląska, to też kwestja starego żelastwa dla przemysłu górnośląskiego stanowiła jedną z bardzo ważnych i trudnych do rozwiązania zagadnień gospodarczych w układzie polsko-niemieckim. Produkcja stali i żelaza w polskiej części Górnego Śląska wynosiła w 1913 r. 1.070.000 ton, zaś w 1920 r. spadła do 840.000 ton. Eksport wyrobów żelaznych do Niemiec będzie napotykał na wielkie trudności ze względu na konieczność konkurencji ze znajdującym się w dużo led-

szych warunkach. Natomiast eksport na wschód ma wielkie widoki. Należy podkreślić bardzo małą konsumcję żelaza w Małopolsce i byłej Kongresówce, oraz znaczne zapotrzebowanie krajów położonych na wschòd, zwłaszcza Rosji, w związku z odbudową. Zapotrzebowanie żelaza i stali będzie w najbliższych latach tak wielkie, że przewyższy produkcję Górnego Śląska i Polski.

Przyszłość przemysłu cynkowego i ołowianego polskiej części Górnego Śląska przedstawia się mniej pomyślnie ze względu na znaczny spadek produkcji rudy (508,000 ton w 1913 r. — 266,000 ton w 1920 r.) oraz możliwość wyczerpania się jej w ciągu kilkudziesięciu lat. Z tych względów w celu podtrzymania przemysłu cynkowego i ołowianego trzeba będzie sprowadzać rudy zagraniczne. Mimo to produkcja wystarczy na pokrycie zapotrzebowania Górnego Śląska i Polski, a nawet pozostanie pewna nadwyżka na eksport. Produkcja wynosiła: w 1913 r. — cynk 175,000 ton, ołów 42,000; 1920 r. — cynk — 86,000, ołów 18,000 ton.

Górny Śląsk produkuje również nawozy sztuczne (żuzle Thomasa, kwas siarkowy, azotowy i t. p.). I pod tym względem przemysł górnośląski może liczyć na zbyt swych wytworów w nieograniczonej ilości. Pierwszym odbiorcą będzie Polska, która dążąc do podniesienia rolnictwa, sama zakupi całą produkcję nawozów sztucznych.

Na kształtowanie się stosunków przemysłowych na Górnym Śląsku będzie wpływała kwestja finansów i zaopatrzenia przemysłu w walutę niemiecką. Należy się spodziewać, iż w układzie polsko - niemieckim sprawa powyższa zostanie załatwiona należycie.

Na specjalną uwagę zasługuje opinja wybitnego Anglika o nastrojach wśrod przemysłowców Niemców. Otóż firmy niemieckie bardzo chętnie chcą nadal prowadzić interesy w polskiej części Górnego Śląska, ponieważ Polska, kierując się rozsądkiem, „nie okazuje tendencji podjęcia niesłusznej lub nieprzyjaznej akcji wobec Niemców, którzy będą wobec niej lojalni“.

Nastroje Górnośląskie.

Jeden z obywateli Górnośląskich nadesłał nam swoje uwagi, dotyczące nastroju na Górnym Śląsku, z których zamieszczamy bardziej charakterystyczne.

Większość przemysłowców niemieckich pragnie szybkiej obsady kraju przez nasze wojsko, ażeby w ten sposób skończyła się niepewna sytuacja i powróciły regularne warunki wytwórcze, brak bowiem autorytetu i egzekutywy zawadzają gwałtownie w planowości produkcji.

Z punktu widzenia czysto gospodarczego rzeczywista obsada kraju działać będzie wprost jak zbawienie, ponieważ wtedy dopiero przemysł górnośląski może się zorjentować według potrzeb życia gospodarczego Polski. Należy jednak zauważyć, że przemysłowcy G. Śląscy już w obecnym okresie dokładają wszelkich starań, ażeby osiągnąć informacje w zakresie życia gospodarczego Polski, co przychodzi im z trudnością wobec braku odpowiednich biur informacyjnych.

Trudno wydobyć np. dane statystyczne, dotyczące wytwórczości przemysłu polskiego lub obrotu towarowego w ostatnim okresie, bez których jednak oględny i ostrożny przemysłowiec nie może się wdać w inwestycje. Dane te jednak nie stanowią przecież tajemnicy, albowiem ukażą się w sprawozdaniach Głównego Urzędu Statystycznego. Szybkie zorjentowanie się przemysłu górnośląskiego w zakresie naszych potrzeb, leży w interesie Państwa, ponieważ wytwórczość rodzima uniezależni nas w wysokim stopniu od zagranicznego przywozu.

Wyższe warstwy społeczeństwa na Górnym Śląsku składają się przeważnie z żywiołu niemieckiego. Dyrektorzy, inżynierowie, wyżsi urzędnicy, więksi kupcy i t. p. pochodzą przeważnie z Niemiec. Radykalne elementy opuszczają kraj — mimo agitacji „Heimatsbundów“ — pozostała zaś część jest pozornie conajmniej skłonną do spokojnej współpracy z Polakami już ze względu na korzyści, wynikające z połączenia Górnego Śląska z Polską. Zapatrując się na fakt ten trzeźwo i bez sentymentów lub próżności narodowej, należy uznać, że dyrektorzy i inżynierowie niemieccy wobec ich wieloletniej praktyki w przemyśle górnośląskiem przedstawiają bardzo cenny czynnik w tutejszych przedsiębiorstwach, bez którego nie możemy się obejść tak długo, dopóki nie zdobędziemy odpowiednio wyszkolonych i doświadczonych fachowców polskich. Z drugiej zaś strony ludzie ci wiedzą dobrze, że w obecnej chwili trudno o posady w Niemczech, wskutek czego napewno dołożą wszelkich starań, aby wydatną i lojalną pracą zdobyć zaufanie Polaków. Naszą rzeczą będzie wybierać najlepsze elementy i zatrzymać je na zajętem dotychczas stanowisku, o ile rzeczywiście okażą zupełną lojalność wobec Rzeczypospolitej. Wybór ten musimy przeprowadzić bez względu na intrygi i zabiegi z którejkolwiekbądź strony.

STATYSTYKA

Zestawienie ilości czynnych zakładów przemysłowych oraz robotników zatrudnionych w Państwie Polskim na 1/X 1921 r. w porównaniu ze stanem przedwojennym.

	Liczba zakładów czynnych			Liczba robotnik. zatrudnionych		
	Przed wojną	na 1/X 1921 r.	Stos. %-wy	Przed wojną	na 1/X 1921 r.	Stos. %-wy
1) Przem metal.	886	812	92	64.120	47.076	73
2) „ mineral.	857	342	40	43.223	21.304	49
3) „ chemicz.	180	182	101	11.782	10.284	87
4) „ włókienniczy	1.399	877	63	176.975	108.661	62
5) „ papierniczo-poligraf.	314	235	75	13.887	10.688	77
6) „ drzewny	925	712	77	27.306	19.573	72
7) „ przetw. zwierz.	204	260	127	8.383	5.982	71
8) „ spożywczy .	1.426	1.424	100	55.538	39.858	72
	6.191	4.844	78	401.215	263.425	66

Uwaga W powyższem zestawieniu brak 4-ch Województw, a mianowicie: Pomorskiego, Krakowskiego, Tarnopolskiego i Lwowskiego z powodu braku dotychczas materjałów statystycznych. Dane przedwojenne, oparte są na urzędowej statystyce niemieckiej, rosyjskiej i austrjackiej; dane zaś na 1/X 1921 r. na sprawozdaniach Wydziałów Przemysłowych w Województwach, rejestrujących zakłady przemysłowe od 10 robotników. Wskutek tego, że przed wojną rosyjską statystyka urzędowa rejestrowała zakłady przemysłowe, począwszy od 16 robotników rezultaty porównania stanu przedwojennego z obecnym, przedstawione w zestawieniu procentowym, o ile dotyczą liczby zakładów powinny wypaść mniej korzystnie dla r. 1921, natomiast o ile dotyczą liczby zatrudnionych robotników, można je uważać za zupełnie miarodajne.

Nasze finanse państwowe.

Wystąpienie p. Ministra Skarbu z wielkim exposé w Sejmie Ustawodawczym przy równoczesnym przedłożeniu Sejmowi trzech ksiąg Ministerstwa Skarbu i preliminarza budżetowego na rok 1922 wykazało w sposób oczywisty, że wogóle, a przedewszystkiem w zakresie formalnego uporządkowania naszych finansów państwowych zmierzamy ku stanowczej poprawie.

Z księgi żółtej, zawierającej zamknięcie rachunkowe gospodarki państwowej za ubiegłe lata (za rok 1921 tylko zamknięcie prowizoryczne) dowiadujemy się, jak się w rzeczywistości kształtowały nasze finanse państwcwe w przeszłości; równocześnie zaś z księgi szarej, traktującej o zagranicznym handlu towarowym Polski w ubiegłych latach, wyrabiamy sobie pojęcie o naszym bilansie handlowym, od którego w tak wysokim stopniu zależy układ naszych stosunków finansowych.

Z księgi zielonej, zestawiającej długi i gwarancje finansowe Rzplitej Polskiej do dnia 31 grudnia 1921 r., dowiadujemy się, jakie pozycje bierne ciążą w chwili obecnej na gmachu naszych finansów państwowych, przyczyniając się do takiego właśnie położenia finansowego, w jakim się realnie znajdujemy.

Wreszcie z ustawy skarbowej i szczegółowego preliminarza budżetowego na r. 1922 dowiadujemy się, z jakim planem rozpoczynamy gospodarkę finansową w bieżącym roku i jakie możemy sobie kreślić horoskopy co do wprowadzenia naszych finansów państwowych na normalne tory zdrowej i racjonalnej gospodarki, od której zależy rozwój ekonomiczny Państwa i stanowisko Polski w układzie międzynarodowych stosunków politycznych.

Zamknięcia rachunkowe.

Ogólny bilans dochodów i wydatków rzeczywistych Państwa od czasu powstania Państwa Polskiego, t. j. od 1 listopada 1918 r. do 31 grudnia 1921 r. przedstawia się według przedstawionych przez p. Ministra Skarbu danych, jak następuje:

Suma wydatków mk. 324.119.389.645, suma zaś dochodów mk. 102.130.658.594, niedobór faktyczny—mk. 221.988.731.051 (prawdopodobnie wyższy wobec niedokładnego potraktowania faktycznych wydatków państwowych w r. 1921).

Niedobór ten na poszczególne okresy dzieli się, jak następuje:

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 1919 r.—1.691.940.230 mk.;

w okresie od 1 lipca 1919 r. do 31 marca 1920 r.—13.373.491.852 mk.;

w okresie od 1 kwietnia 1920 r. do 31 grudnia 1920 r.—52.820.580.489 mk.;

w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1921 r.—161.316.694.950 mk.;

łącznie zaś—mk. 229.202.707.521.

Różnica między ostatnią sumą a podaną powyżej sumą, ca 222 miljardy mk. pochodzi stąd, że zamknięcia rachunkowe obejmują wszystkie dzielnice Państwa, a b. zabór pruski wykazuje w ogólnym zamknięciu przeszło 7 miljardów mk. nadwyżki dochodów nad wydatkami, którą to kwotą należy obciążyć niedobór budżetowy pozostałych dzielnic Państwa.

Na stanie finansowym Rzplitej ciążą fatalnie lata wojny. W ciągu dwuch lat—1919 i 1920 suma ogólnych wydatków Państwa wynosiła mk. 75.200.410.540 wobec ogólnej

sumy dochodów rzeczywistych, wynoszących zaledwie 7.314.397.969 mk., czyli mniej niż $^1/_{10}$ sumy wydatków, a niedobór budżetowy za te 2 lata, wyrażający się w sumie 67.886.012.571 mk., stanowił w tymże czasokresie 90,27% ogólnej sumy wydatków.

W roku 1921 sytuacja się poprawia. Na podaną w exposé p. Ministra Skarbu ogólną sumę wydatków państwowych, wynoszących mk. 232.364.483.576, ogólna suma dochodów państwowych wynosi mk. 71.047.788.628, co stanowi już prawie $^1/_4$ sumy wydatków, a po odpowiedniej korekcie faktycznej sumy wydatków w r. 1921 stanowić będzie nie więcej niż $^1/_5$ ogólnej sumy wydatków, niedobór zaś budżetowy za rok 1921 stanowi, według danych p. Ministra Skarbu, wynosi tylko 69,42% ogólnej kwoty wydatków.

Poprawę położenia lustruje także tempo wzrostu dochodów państwowych z darów publicznych w r. 1921. Gdy w I kwartale tego roku przyniosły podatki, cła, monopole, opłaty i inne daniny publiczne mk. 4.231.349.331, w II kwartale suma ta podnosi się do mk. 8.166.677.511, w III kw. do mk. 15.854.006.844, w IV zaś do sumy mk. 31.468.580.590. Ogółem więc daniny publiczne przyniosły w roku 1921 mk. 59.720.614.276. Rezultat ten, świadczący o wzrastającym poczuciu obowiązków finansowych w naszym społeczeństwie, jako też o wzrastającej sprawności naszej administracji skarbowej, uznać należy za zadawalający, jakkolwiek jeszcze niedostateczny i, jak wykazał p. Minister Skarbu, odbiegającym w dość wysokim stopniu od stosunków przedwojennych na ziemiach polskich i od obciążania innych krajów, zważywszy, że wydatki państwowe w r. 1921 utrzymywały się na poziomie względnie bardzo wysokim. Akcja oszczędnościowa, zapoczątkowana przez p. Ministra Skarbu w ostatnim kwartale ubiegłego roku, rezultatów na większą skalę w tak krótkim czasie dać jeszcze nie mogła.

Długi państwowe.

Niedobory budżetowe Państwa Polskiego pokrywała w ubiegłych latach głównie Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, udzielając kredytu Skarbowi, głównie w postaci emisowanych banknotów i wytwarzając w ten sposób inflację papierową ze wszystkiemi jej zgubnemi skutkami.

Wzrost zadłużenia Skarbu Państwa w P. K. K. P. przedstawiał się w ubiegłych latach, jak następuje:

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 1919 r.—1.005.078.156 mk.;

w okresie od 1 lipca 1919 r. do 31 marca 1920 r.—13.650.000.000 mk.;

w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 1920 r.—44.850.000.000 mk.;

w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1921 r.—161.375.000.000 mk;

razem do dnia 31 grudnia 1921 roku—220.880.078.156 mk.

Wewnętrzny dług państwowy o zapisach dłuższych wynosił w dniu 31 grudnia 1921 roku—30.229.309.794 mk., z czego przypadało:

na 5% asygnaty z r. 1918—155.979.994 mk.,

na 5% pożyczkę Odrodzenia długoterminową—10.844.182.700 mk.,

na 5% pożyczkę Odrodzenia krótkoterminową – 2.129.336.100 mk.,

na 4% pożyczkę premjową—1.991.614.000 m.,

na bilety skarbowe I-ej i II-iej emisji—15.108.197.000 mk.

Ogółem długi wewnętzne Państwa wynosiły w dniu 31 grudnia 1921 r. łączną sumę mk. 251.229.309.794, w czym, jako objaw bezwzględnie ujemny zanotować należy, w olbrzymiej części dług inflacyjny w P. K. K. P. Jako objaw polepszenia zwrócić uwagę należy na zmniejszające się tempo zadłużenia Skarbu Państwa w centralnej bankowej in-

stytucji emisyjnej, co szczególnie się uwidoczniło w pierwszych miesiącach bieżącego roku.

Długi zagraniczne Państwa, zaciągnięte przeważnie na cele gospodarczo-nadprodukcyjne (aprowizacja, wojsko i t. p.) wynosiły w dniu 31 grudnia 1921 r. w przeliczeniu na dolary — 283.379.610,67 dolarów. Głównym wierzycielem zagranicznym Polski są Stany Zjednoczone, którym jesteśmy winni 65% powyższej sumy, na drugim miejscu jest Francja z 22,24%, na trzecim W. Brytanja z 6,5%, następnie Włochy, Holandja i inne.

66,3% ogólnej sumy długów zagranicznych zaciągnęła Polska do 31 grudnia 1919 r., około 30% przypada na rok 1920, zaledwie 4% na rok 1921. Obecnie zaufanie kredytowe zagranicy do Polski zaczyna stopniowo wzrastać.

Bilans handlowy.

Statystyka naszego zagranicznego handlu towarowego wykazuje w I półroczu r. 1920 przywozu 1.907.991 ton, wywozu zaś—209.110, co stanowi mniej, niż $^1/_9$ pierwszej cyfry; w II półroczu 1920 r. ogólna cyfra przywozu stanowiła 1.621.820 ton, cyfra zaś wywozu — 411.206, co stanowiło już mniej więcej $^1/_4$ przywozu; w I półroczu 1921 r. przywóz wynosił 2.470.190 ton, wywóz zaś — 878.317 ton, stanowiło mniej niż $^1/_3$ przywozu; wreszcie w II półroczu 1921 r. ogólna cyfra przywozu wykazywała 2.370.638 ton, wywóz zaś wynosił 1.149.727 ton, co stanowiło już prawie $^1/_2$ przywozu. Postęp więc na tym polu jest stały i widoczny.

Głównie artykuły importu polskiego stanowią węgiel i zboże, eksportujemy zaś głównie—drzewo i przetwory drzewne, ropę i jej przetwory. Wywóz surowców i półfabrykatów w stosunku do wywozu fabrykatów utrzymywał się w roku 1921 na poziomie przeszło 70%. Jest to niewątpliwie słaby punkt naszego bilansu handlowego.

Głównym naszym kontrahentem zagranicznym są, niestety, Niemcy, jakkolwiek w stopniu coraz mniejszym. Jednakże w II połowie 1921 r. import niemiecki do Polski stanowił prawie połowę ogólnej cyfry przywozu, eksport zaś polski do Niemiec przeszło $^1/_4$ ogólnej sumy wywozu. Drugie miejsce zajmuje Czecho-Słowacja. Czynny bilans handlowy mamy głównie z Austrją, Wielką Brytanją i Francją, nasze stosunki handlowe jednakie z krajami ententy są jeszcze, niestety, w dalszym ciągu w stanie zaczątkowym.

Nasze saldo bilansowe w r. 1921 według przypuszczalnych obliczeń w frankach Szwajcarskich sięga olbrzymiej sumy kilkuset miljardów mk. Jest to jedno z podstawowych źródeł naszego ciężkiego położenia finansowego. W kierunku zrównoważenia naszego bilansu handlowego iść przedewszystkiem winny wysiłki, zmierzające do uzdrowienia naszych finansów państwowych.

Dr. W. N—n.

(d. n.).

Podatek od obrotu towarowego w państwach sukcesyjnych.

Niezmiernie ciekawy artykuł pod powyższym tytułem zamieściły „Berichte aus den neuen Staaten". Autor dr. Walter Leowenfeld konstatuje na podstawie zebranego materjału, że idea podatków bezpośrednich, przynajmniej na razie zbankrutowała i że wszystkie państwa, które obejmuje jedną nazwą państw sukcesyjnych, idąc za przykładem Niemiec weszły na drogę podatków pośrednich.

Fakt ten jest prosty i zrozumiały. W czasie wojny spoidła maszyny państwowej obluzowały się, względnie w państwach nowych nie zostały doprowadzone do tego stopnia doskonałości, aby móc z podatków bezpośrednich stworzyć fundament dochodu państwowego. Wszędzie kontakt pomiędzy płatnikiem a kasą skarbową istnieje zaledwie w zaczątkach, pobór i wymiar jest skomplikowany, a jednocześnie potrzeby wielkie. Linją słabego oporu, teoretycznie zresztą niesłuszną, jest podatek pośredni, więc też i tym torem poszła myśl państwowotwórcza rozumując słusznie, że najważniejszem jest ustalenie bytu państwowego.

Pierwsza Jugosławja rozciągnęła na cały obszar zjednoczony moc obowiązującą starego, prymitywnego, serbskiego podatku od obrotu, który z dniem 1 października 1921 roku, przybrał formy bardziej współczesne.

W ślad za nią poszła Czecho-Słowacja w ustawie z dnia 11 grudnia 1919 r. i noweli z 12 września 1921 r., Węgry w ustawie, obejmującej całokształt a stwarzając jednocześnie specjalne normy podatkowe na towary zbytku, mąkę i bydło, Rumunja wreszcie i Austrja w ostatnim swoim projekcie,

dla którego natchnieniem był wzór niemiecki i czechosłowacki.

Wszystkie te ustawy wykazują jedno dążenie: za wszelką cenę podstawy wymiaru rozszerzyć, objąć jaknajwiększą ilość dziedzin życia gospodarczego. Jednocześnie występuje też i inne zjawisko. Oto znaczna ilość artykułów, zanim dojdzie do spożywcy, przechodzi przez przeróżne etapy obrotu, a na każdym spada nań nowy ciężar, ostatecznie przerzucany na spożywcę. Troska ta wywołuje cały szereg usiłowań zapobiegawczych, które należy bacznie śledzić, aby uniknąć błędów popełnionych przez innych, tembardziej, że wszystko wskazuje, że i my w naszej polityce podatkowej pójdziemy tą samą drogą.

Nie tu miejsce na charakterystykę systemów obranych przez to czy inne państwo. Sam surowy materjał w formie ustawy nie może być nawet niejednokrotnie podstawą krytyki, gdyż niekiedy, ustawy te nie są nawet wprowadzone w życie, jak n. p. Czechosłowacka ustawa, dotycząca opodatkowywania poszczególnych działów tego samego przedsiębiorstwa. Bezwarunkowo ciekawą rzeczą, którą możnaby naszym skarbowcom zalecić do przestudjowania, to niezwłoczne dostosowanie polityki celnej, do wprowadzonych w kraju obciążeń. Podstawą jakiejkolwiek myśli gospodarczej musi być produkowanie taniej od konkurenta. Wychodząc z tego założenia i budując czynny bilans handlowy cały szereg państw z Czecho-Słowacją na czele wprowadza podatki, li tylko na towary sprzedawane w kraju, przy wywozie żadna opłata na nie nie spada. Jednocześnie popierając konsekwentnie własną produkcję, odróżnia się surowiec dowożony bez szczególnych opłat bądź całkowicie zwolniony, od towarów gotowych obciążonym cłem normalnem.

Oczywiście że i w stosowaniu tych zasad powinna być logika, aby w rezultacie jak donosił ostatnio gdański „Kupiec" wyroby z drzewa i cukru polskiego, przetworzonego w Niemczech, nie kosztowały mniej od tych samych wyrobów wyprodukowanych w Polsce, z tego samego materjału lecz odpowiednio opodatkowanego.

Do jakiego stopnia punkt ciężkości budżetów został przerzucony na podatki pośrednie, tego wymownym dowodem jest preliminarz czeski na rok 1922. Na ogólną przewidzianą sumę wpływów z poborów 6950 miljonów koron, na podatki bezpośrednie wypada 1522 miljony, natomiast 2200 na ogólny podatek od obrotu a 1450 na podatek od węgla.

Cyfry te są wymowne.

Z. G.

Przegląd cen krajowych.

Poniżej dajemy zestawienie wahań cen od 1 stycznia do 1 kwietnia r. b. Wahania te służyć mogą za ciekawe „revue" rynku, będąc jakby obrazem graficznym stosunków handlowych, pocieszającym zarówno teoretycznie, jak praktycznie.

Zboże za 100 kg.

Pszenica --12.200—12.600—11.600—10,600—12,000—10,500 — 11,000 — 12,000 — 11,500 — 11.200—10,200 — 10,800 — 12,000 — 12,800 — 13.000 — 13.700—15.050 — 16,400 — 18,000 — 19,000 — 16,500 — 16,700—15.800 — 18,250.

Żyto — 7,900—8,100—8,000—7,400,—7,200—7.600 — 7,800 — 8,000 — 7,400 — 7,500—8,300 — 8,500 — 9,600—10,700 — 10.350 — 10.650 — 11,000 — 11,600 — 11,500—11,700—11,200—10,300—10,600—11,000—10,500.

Jęczmień — 7,700 — 8,000 — 5,000 — 6,800—7,500—8,000 — 8,400 — 8,600—7,850 — 8,900 — 10,350—9,900 — 9,750.

Owies —8,500—8,000—7,500—8,200—7,500—8,000 7,900 —8,900—9,800—9,700—10,000—10,200—10,500.

Fasola biała — 13,500 — 12,000 — 11,000—12,100 — 12,000—10,500.

Mąka żytnia — 70% — 11,800—11,700—11,000 — 11,650—10,800—12,500—14,600—15.900—16,000.

Mąka pszenna — 18,500—18,000—18,400—17.000 — 23,000—21,000—16,100—16,300.

Otręby żytnie -3,900—4,800—4,900—4,800—4,900—5,200 — 4,400 — 4,600 — 7,600 — 7,700—7,500 — 8,000 — 7,000—7,100.

Otręby jęczmienne —5,000—4,000.

Otręby pszenne—5,300—6,400—7,700—8,000—8,200.

Jęczmień browarny — 8,000—7,500—8,100—8,600—9,000.

Rzepak — 14,000—13,000—13,500—14,000—15,000 — 16,000—15,500—17,000.

Rzepik — 14,000—13,000—13,500—14,000—15,000—16,000—15,500—17,000.

Siemię lniane — 15,000—14,500—15,000—14,000 — 13,500—15,000—18,000—19,750.

Kukurydza — 9,000—9,200—9,300—9,500—13,800.

Hreczka — 7,200—7,500—7,200—7,600

Proso — 9,500—10,000—9,000—8,500—9,000.

Groch — 8,800 — 8,000 — 8,200 — 9,700 — 8,500 — 9,500—9,000—10,000.

Wyka — 6,000—6,500—6,800—7,500—7,000—8,000—13,500.

Łubin — 3,590—3,400—3,600.

Bydło za 100 kg. żywej wagi.

Bydło rogate I kl. — 14,000 — 16.000 — 17,000 — 18,000 — 17,000 — 15,000 — 17,000 — 18,000 — 19,000—20,000—22,900—27,000—24,000—26,000—25,000—26,000

Bydło rogate II kl. — 12,000 — 13,500 — 12,000 — 13,000 — 15,000 — 14,000 — 12,000 — 13,000 — 13,500 — 15,500 — 14,000 — 17,000 — 15,000 — 16,000 — 17,000 — 16,000—18,000—20,000.

Bydło rogate III kl. —5,000—6,000—7,000—5,000—6,000—5,000—6,000—7,000—8,000—9,000—8,000.

Cielęta I kl. — 16,000 — 18,000 — 17,000—18,000—17,000 — 18,000 — 19,000 — 20,000 — 17,000 — 18,000 — 17,000—20,000—21,000.

Cielęta II kl. — 10,000 — 14,000 — 16,000—14,000—16,000 — 17,000 — 16,000 — 14,000 — 15,000 — 14,000 — 17,000—16,000 - 18,000.

Świnie I kl. — 35,000 — 36,009 — 34,000 — 35,000—33,000 — 34,000 — 33,000 — 34,000 — 35,000 — 38,000—35,000 — 40,000 — 44,000 — 52,000 — 53,000 — 54,000—56,000.

Świnie II kl. — 31,000 — 32,000 — 31,000 — 32,000—30,000 — 31,000 — 32,000 — 33,000 — 36,000 — 37,000 — 40,000—48,000—50,000.

Świnie III kl. — 24,000 — 27,000—24,000 — 27,000 — 26,000 — 28,000 — 26,000 — 30,000 — 33,000 — 36,000—44,000—38,000—42,000.

Owce II kl. — 12,000 — 14,000 — 11,000 — 12,000—10,000—13,000 —11,500—11,000—12,000.

Skóry wołowe za pud — 6,000 — 6,500 — 6,000 — 5,500—6,000—6,500—6,000—7,000—7,000—6,000.

Cielęce za funt — 300—350—150—350—250—500—700—200—300—200—300—200—350.

Końskie za sztukę — 7,000—8,100—5,500—7,000—6,500—7,000—7,000—6,500—7,000—7,500—8,000—8,500.

Chromowe białostockie za funt — 500—600—500—400—500—600 — 400—500 — 700—1,000 — 700—1,100—700—1,100—1,200—1,100—700—1,100.

Jucht za funt — 600—800—600—700—800—650—800—700—900—800—850 — 900—850—700—900—700—1,000.

Szagryn za funt — 1,000—800—900—700—800—900—1,000—850—900—800—900—800—900—1,000.

Szpigiel biały za parę — 800—1,200—600—800—600—800—1,200—1,300—800 —1,209—800 - 900—1,000—900—700—1,000—700—1,000—900.

Szpigiel wałkowy — 1,000 — 1,550 — 800 — 1,000 — 1,500—1,300—1,500—600—900 — 800—600—900—800—600—900.

Cholewy płatowe za parę — 1,800—2,400—1,800—2,000 — 2,300 — 2,200 — 2,400 — 2,200 — ,500 — 2,200—2,600—2,300—2,900—2,400—2,500—2,400.

Cholewy szagrynowe za parę — 1,500 — 1,700 — 1,500—1,800—1,800—1,700—1,900—1,800—1,500—1,900

Łaty podeszwiane za funt — 550—600—550—600—700—800—900.

Podklejki całe za parę—1,400—1,500—1,400—1600—1,400—1,600—1,500—1,600.

Podklejki połówki za parę — 700—900—700—900—1,000—900—800—900—1,000—950.

Cukier kostkowy I-szy gat. za kilo—705—760—740—750—770—750—740.

Cukier kostkowy II-go gat.—710.

Kryształ żółty—550—465—450—480.

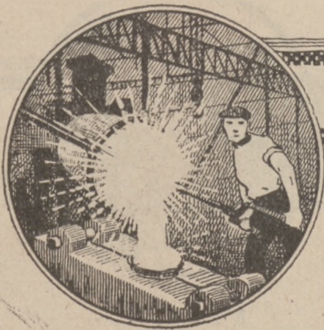
Kryształ biały I-szy gat.—690—680—660—640.

Kryształ biały II-gi gat. 625—620.

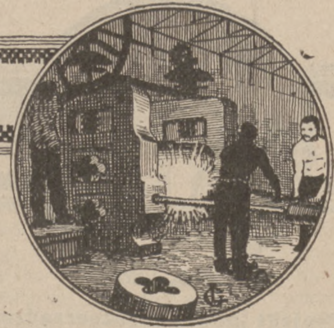
Cykorja „Gleba"—325—330—340—400—460.

Cykorja Bohma—395—400—440—500—525—550.

Cykorja r[illegible]na—210—215—175—260.

SPRAWY GÓRNOŚLĄSKIE.

Kapitały angielskie na Górnym Śląsku.

Podług informacji prasy niemieckiej podanych przez „Journal de Pologne" większość akcji Tow. Akc. „Die Vereinigte Königs- und Laura-Hütte" ma być sprzedane konsorcjum francuskiemu, które specjalnie w tym celu przyjmuje nazwę „Upper Silesian Company". Należy zauważyć, że większość akcji wzmiankowanego towarzystwa niemieckiego znajduje się w posiadaniu przemysłowca czechosłowackiego Weimanna, posiadającego w swym portfelu akcje „Vereinigte Königs- und Laura-Hütte. Podobno ofiarowywano ostatnio p. M. Weimannowi 3000% wartości nominalnej akcji, lecz odrzucił on propozycję, żądając zapłaty za nie w walucie angielskiej. Tranzakcja mająca obecnie miejsce ma przynieść podobno korzyści ca. 50 funt. sterl. z akcji, co wyniesie ca. 4000% ceny nominalnej akcji.

Zawiadomienie o sprzedaży masowej powyżej wymienionych akcji spowodowało zwyżkę gwałtowną kursu na giełdzie berlińskiej, która dosięgła 2.500%.

Według tego samego źródła jeden z dyrektorów wielkiego banku berlińskiego i członek rady administracyjnej „Vereinigte Königs- und Laura-Hütte znajduje się jakoby obecnie w Londynie, gdzie odbywają się rokowania z konsorcjum angielskiem.

Tymczasem prasa niemiecka zwraca uwagę na możliwość komplikacji ze strony konsorcjum francuskiego, które również czyni energiczne kroki celem wprowadzenia swoich akcji na giełdę paryską i zachowania ich w portfelach kapitalistów i przemysłowców francuskich.

Niezależnie od akcji „Vereinigte Königs- und Laura-Hütte" konsorcjum angielskie projektuje jakoby również wykup „Kattowizer Bergbau Aktiengesellschaft".

Projekt takich tranzakcji wpłynął już znacznie na kurs akcji wymienionego towarzystwa na wszystkich giełdach europejskich, a zwłaszcza na Giełdzie Londyńskiej, gdzie zwyżka dosięga od 1—2 funt. sterlingów dziennie.

Handel górnośląski.

Przywóz z Polski do Górnego Śląska nie wymaga poprzedniego zezwolenia władz górnośląskich z wyjątkiem żywności oraz bydła i t. p., dla których to artykułów udziela zezwolenia przywozu na Górny Śląsk jedynie Komisja Międzysojusznicza w Opolu. Departament de Ravitaillement, wzgl. Departament de l'Agriculture (Opole. Piastenschloss).

Towary przywożone z Polski podlegają ocleniu według normalnej niemieckiej taryfy celnej.

Na wywóz towarów z Górnego Śląska do Polski wymagane jest zezwolenie Komisji Międzysojuszniczej w Opolu. Departament Economique, Sedanstr. 16, i to wyłącznie dla towarów wyprodukowanych na b. terenie plebiscytowym, tak w części polskiej i niemieckiej. Towary te podlegają podatkowi wywozowemu pobieranemu przez władze górnośląskie z polecenia Komisji Międzysojuszniczej w Opolu na rzecz Komisji Reparacyjnej w Paryżu. Podatek ten wynosi 6—10 proc. wartości towaru.

Konsulat Generalny w Opolu wystawia świadectwa pochodzenia towarów Górnośląskich w celu zwolnienia ich od cła przywozowego polskiego. Od cła polskiego zwolnione są w zasadzie jedynie towary wyprodukowane całkowicie w polskiej części Górnego Śląska, jednakowoż zwalnia się również i takie towary, które przeszły przez ręce robotników obydwóch części Górnego Śląska, t. j. zawierające w sobie materjał lub pracę z obu części b. terenu plebiscytowego.

Bank polsko-francuski na Górnym Śląsku.

Organizacja konsorcjum, finansującego bank polsko-francuski na G. Śląsku dokonana została pod przewodnictwem p. Montplaneta, prezesa zrzeszenia przemysłowców francuskich w Polsce. Ostateczna organizacja banku nastąpi w ciągu miesiąca marca.

Projekt nowego rozporządzenia o ulgach celnych.

Rząd przygotował projekt nowego rozporządzenia w przedmiocie ulg celnych, które ma zastąpić rozporządzenie, ogłoszone w Dz. Ustaw № 70 z 1921 r. poz. 471.

W nowym rozporządzeniu przewidziana jest: 1) lista towarów, na które cło zostaje zawieszone, 2) lista towarów z mnożnikiem 10, 3) lista towarów z mnożnikiem 50 oraz 4) lista towarów z mnożnikiem 150.

Rozporządzenie to w niczem nie narusza rozporządzenia w przedmiocie wyjątkowych ulg celnych (Dziennik Ustaw № 15 z roku 1922).

Rewizja listy towarów z mnożnikiem celnym 800.

Jak się dowiadujemy Rząd przygotowuje projekt zmian w obecnie obowiązującej liście towarów. opłacających cło z mnożnikiem 800.

Lista ta ma być częściowo rozszerzona, a to w związku ze znacznym zmniejszeniem liczby towarów, których przywóz jest zakazany.

FRANCJA.

Przedłożenie pełnomocnictw rządu francuskiego w przedmiocie zmiany i wprowadzenia nowych mnożników do ceł. Na podstawie uchwały Parlamentu francuskiego z dnia 26 grudnia 1921 r. zostały przedłużone do dnia 1 stycznia 1923 r. prawa rządu francuskiego do zmiany i wprowadzania nowych mnożników (coefficients) do ceł zasadniczych taryfy celnej, wynikające z ustawy z dnia 6 maja 1916.

Ustawa z dnia 6 maja 1916 r., udzieliła rządowi nieograniczone prawa w sprawie wprowadzania zakazów przywozu towarów oraz podwyższania stawek celnych na poszczególne towary podczas trwania wojny. Powyższe pełnomocnictwa rządu francuskiego zostały przedłużone ustawą z dnia 30 grudnia 1919 r. oraz ustawą z dnia 31 grudnia 1920 r. Przyczem ustawa z dnia 30 grudnia 1920 r. unieważniła pełnomocnictwa rządu w sprawie wprowadzania zakazów przywozu towarów, utrzymując tylko prawa rządu w przedmiocie zmiany i wprowadzania nowych mnożników do ceł. Wykonawcą ustawy z dnia 6 maja 1916 r. jest specjalnie powołana Komisja Międzyministerjalna przy Ministerstwie Skarbu pod przewodnictwem dyrektora generalnego ceł.

AUSTRJA.

Podwyższenie mnożnika celnego. Na podstawie rozporządzenia ministra skarbu z dnia 1 marca b r. został podwyższonym mnożnik do 700 i jest stosowany do wszelkich artykułów, wymienionych w taryfie celnej, za wyjątkiem towarów, które opłacają cło w złocie.

Powyższe rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 marca r. b.

CZECHOSŁOWACJA.

Opłaty wywozowe. Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Handlu została wprowadzona z dniem 6-go marca b. r. 5% opłata od ceny faktorowej przy wywozie następujących artykułów:

	poz. tar. celn.
wyroby koszykarskie . . .	282—283
pneumatyki za wyjątkiem opon dla motocyklów .	320
forniery z drzew zwyczajnych za wyjątkiem drzew egzotycznych	351
kije z drzewa z trzciny .	354
szkatułki drewniane do wypalania, obcasy drewniane, przybory do palenia, kasetki drewniane luksusowe, politurowane i ozdobione szlachetnemi metalami, lampy drewniane .	356—360
artykuły celuloidowe . .	361

Przy wywozie zagranicę węgla i środków opałowych, wyrabianych z węgla istnieje opłata wywozowa w wysokości 3%; opłata ta oblicza się od kwoty, na którą składają się: 1) zasadnicza cena węgla i opału pochodnego oraz 2) 30%-wy podatek węglowy.

KŁAJPEDA.

Sprawy celne w Kłajpedzie. Na podstawie rozporządzenia ministra Skarbu Rzeszy Niemieckiej z dnia 2 grudnia, towary wwożone z terytorjum miasta Kłajpedy w granice celne Niemiec, podlegają począwszy od dnia 1 stycznia 1922 r., traktowaniu celnemu narówni z innemi towarami zagranicznemi.

Powyższe rozporządzenie, które weszło w życie z dniem 1 stycznia r. b., znosi uprzednie rozporządzenie z dnia 30 lipca 1920 r., które zapewniało w myśl postanowień Traktatu Pokoju, towarom, znajdującym się w wolnym obrocie terytorjum miasta Kłajpedy wolność celną przy przywozie ich w granice celne Niemiec.

NIEMCY.

Rewizja taryfy celnej. Rząd niemiecki rozpoczął prace przygotowawcze, dotyczące rewizji dotychczasowej taryfy celnej oraz opracowania nowej taryfy celnej. W tym celu została powołana specjalna Komisja, w skład której wchodzą przedstawiciele zainteresowanych ministerstw rządów poszczególnych krajów, członkowie Państwowej Rady Gospodarczej oraz reprezentanci kół przemysłowo-handlowych. Dla poszczególnych kategorji towarów zostaną utworzone specjalne podkomisje, które wyniki swych prac będą przedkładały do aprobaty Komisji Głównej. Podług wiadomości, podawanych przez prasę niemiecką pierwsze posiedzenie nowoutworzonej Komisji odbyło się w pierwszych dniach grudnia. Wprowadzenie w życie nowej taryfy celnej należy oczekiwać dopiero z początkiem roku 1923.

Niezależnie od prac przygotowawczych nad zmianą obecnie obowiązującej taryfy celnej, rozważaną jest sprawa wprowadzenia ponownego opłat celnych na niektóre artykuły żywnościowe, które zostały zniesione z początkiem wojny europejskiej.

Podwyższenie agia celnego. Obowiązująca od d. 19 listopada 1921 r. dopłata do ceł w wysokości 3.900% (mnożnik 40), została z dniem 1 marca 1922 r. ponownie podwyższona i wynosi obecnie przy opłacie ceł w pieniądzach papierowych 4.400% (mnożnik 45)

Rozporządzenie to pozostaje w związku ze spadkiem marki niemieckiej. Ustawa o płaceniu ceł w złocie, została wydana w Niemczech z dnia 21 lipca 1919 r., następnie z powodu sprzeciwu państw ententy została chwilowo zawieszona i weszła w życie ponownie z dniem 1 lutego 1920 roku. Przy ustaleniu wysokości agia celnego, miarodajnym był stosunek kursu marki niemieckiej do kursu dolara. W związku z tym, wysokość agia ulegała pewnym zmianom, a mianowicie:

Luty — marzec 1920 r.	900%
od 25 maja do 9 listopada .	700 „
„ 10 listop. do końca 1920 r.	900 „
„ 20 paźdz. do 22 listop. 1921	1900 „
„ 23 listop. 1921 do 28 lutego 1922 r.	3900 „
„ 1 marca 1922 r.	4400 „

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

Pierwsze wagony polskie.

W Ostrowiu odbyło się uroczyste przyjęcie przez min. kolei żelaznych pierwszych 20 wagonów towarowych krytych, całkowicie zbudowanych w fabryce „Wagon". Na uroczystości obecni byli przedstawiciele: rządu— minister pracy p Darowski i wiceminister kolei żelaznych p Eberhardt, okolicznego ziemiaństwa i miejscowego społeczeństwa. Specjalnie przybyli zainteresowani bytem gospodarczym Polski przedstawiciele poselstwa amerykańskiego i angielskiego w Warszawie. Podczas uroczystości wygłoszono szereg przemówień, oraz wysłano telegramy do Naczelnika Państwa, prezydenta ministrów i nowego ministra kolei. Fabryka „Wagon" ma zamówień na lat 10 i zamierza wykończać 6.000 wagonów rocznie. Obecnie fabryka zatrudnia 700 robotników. O godz. 5 pp. odbyło się posiedzenie rady sp. akc. „Wagon", na którem uchwalono przeznaczyć większą sumę na rzecz bezrobotnych.

Odbudowa fabryki Widzewskiej.

Spalona w znacznej części przed miesiącem przędzalnia manufaktury Widzewskiej zawarła umowę z kilkoma większymi przędzalniami w kraju na dostawę przędzy. Jedna z nich zobowiązała się dostarczyć 23.000 funtów przędzy dziennie lecz dostarczała zaledwie 12 do 16 tysięcy. Wobec tego fabryka Widzewskiej manufaktury prowadzi rokowanie z przędzalnią finlandzką, które gotowa jest dostarczyć 100.000 tygodniowo pod warunkiem wysyłania całego wyrobu z tej przędzy do Finlandji. Władze udzieliły pozwolenia na tę tranzakcję. Roboty budowlane po pogorzeli prowadzone są intensywnie. W maju już można będzie montować maszyny sprowadzane z Anglji. Konstrukcja żelazna pochodzi z Górnego Śląska.

Produkcja ropy naftowej.

Światowa produkcja ropy naftowej doszła do 688.000.000 barył, z czego 64,5 proc. przypada na Stany Zjednoczone Amer. Półn. Konsumcja ropy w St. Zjedn. przewyższa jednak produkcję. Przed 1919 r. eksport ropy przewyższał import, w 1919 r. pozycje te zrównały się, zaś w 1921 r. import przewyższał eksport prawie o 75 proc. Według teoretycznych obliczeń geologów amerykańskich zapasy ropy przy obecnej produkcji mogą starczyć na 12 lat.

Syndykat „Kilim".

Pod powyższą firmą rozpoczął działalność w Poznaniu z dniem 1 marca r. b. nowoutworzony syndykat, zrzeszający w sobie większość pracowni kilimów na terenie Wielkopolski i Pomorza. Zadaniem Syndykatu jest wspólny zakup wełny surowej, dostarczanie swoim udziałowcom odpowiedniej przędzy o barwach gwarantowanych na światło i wilgoć, następnie zogniskowanie sprzedaży gotowych kilimów i eksport tychże zagranicę, po pokryciu zapotrzebowania wewnętrznego. Wywóz kilimów, jako towaru luksusowego, nie jest uszczerbkiem dla kraju, a może przyczynić się wydatnie do rozszerzenia naszych stosunków handlowych.

Wydatnej pomocy w nawiązaniu stosunków z zagranicą udzielają nowemu Towarzystwu jego udziałowcy, a mianowicie: Syndykat dla Handlu z Zagranicą, Tow. Akc. oraz „Unard" Towarzystwo dla Handlu Zagranicznego. Zgłoszenia kilimiarni, nie należących jeszcze do syndykatu, napływają w dalszym ciągu.

Pomimo krótkiego swego istnienia, Syndykat „Kilim" brał już udział na II Targu Poznańskim, gdzie eksponaty jego budziły powszechne uznanie.

W polskie ręce.

Wielki młyn parowy w Gnieźnie p. f. „Gnesner Kunstmühle, Moritz Cohn & Sohn" przeszedł w ręce polskie. Przy udziale finansowym Banku Młynarzy Zachodnich Ziem Polskich, Tow. Akc. w Poznaniu utworzono towarzystwo akcyjne p. f. „Młyn Parowy, Tow. Akc. w Gnieźnie". Kapitał zakładowy nowego towarzystwa wynosi 60.000.000 mk. i składa się z 4.000 akcji po 5.000 mk. i z 4.000 akcji po 10.000 mk., które zostały wydane po kursie 195%. Do Rady Nadzorczej wybrano pp.: T. Łyszkowskiego, S. Chełmickiego, dr. Ch. Jurka, J. Krejżanowskiego, E. Litwińskiego, R. Krzewińskiego i S. Frankowskiego. Zarząd tworzą: T. Galiński, P. Łopiński.

Nowe przedsiębiorstwo.

Przy poparciu i udziale finansowym Banku Zjednoczenia, Tow. Akc w Poznaniu powstało nowe przedsiębiorstwo p. f. „Centrala Drzewna, Tow. Akc." z siedzibą w Poznaniu. Celem towarzystwa jest kupno i eksploatacja lasów, handel drzewem, obróbka drzewa, budowa i eksploatacja tartaków. Kapitał zakładowy wynosi 20.000.000 mk., podzielonych na 4.000 akcji po 5.000 mk. Do Rady Nadzorczej należą: J. Kierczyński— prezes, F. Mańkowski—wiceprezes, A. Wachowiak, A. Ratajczak, S. Kucharski, M. Siekierski. Zarząd powierzono p. Janowi Lefasowi.

Polsko - czeskie konsorcjum dla eksploatacji cukrowni na Ukrainie.

Przemysł cukrowniczy na Ukrainie znajduje się w zupełnym upadku. Oprócz przyczyn ogólnych — gospodarki bolszewickiej—odgrywa tu rolę jeszcze nieurodzaj buraków wskutek suszy, brak urządzeń technicznych, oraz lichy gatunek nasienia buraczanego na Ukrainie. Celem eksploatacji produkcji cukru na Ukrainie zawiązały się w ostatnich czasach dwa konsorcja: niemiecko - holenderskie polsko-czeskie. To ostatnie z łatwością mogłoby zaopatrzyć Ukrainę w nasienie buraczane, gdyż samo Poznańskie rozporządza 100 wagonami dobrego nasienia.

Przedstawiciele konsorcjum polsko-czeskiego udali się do Paryża dla porozumienia się w tej sprawie z byłymi właścicielami wielu cukrowni na Podolu.

Likiery rumuńskie. Dzięki pomyślnej konjunkturze, przemysł wyrobu likierów szybko się rozwija. Stare przedsiębiorstwa rozbudowują się, założono szereg nowych między innymi oddział francuskiej firmy Cointreau. Wobec tego, że Rumunja ma dziś najniższe ceny na alkohol przemysł nasz musi się poważnie liczyć z możliwością konkurencji w najbliższym czasie.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Wywóz skór.

Wielkopolska posiada na składzie większe ilości skór kozich co stoi w związku z rozwojem hodowli kóz. Izba handlowa i przemysłowa w Poznaniu stara się o prawo wywozu zagranicę 75 do 90 tysięcy sztuk skór kozich i 15 do 20 tysięcy sztuk skór koźlich. W związku z powyższemi staraniami Izby handlowej i przemysłowej w Poznaniu, zmniejszony komplet Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu ustanowił kontyngent wywozowy skór kozich w wysokości 40.000 sztuk i skór koźlęcych w wysokości 50.000 sztuk

W grudniu r. ub. Anglicy zakupili w Polsce za 100 miljonów marek skóry chromowej w celu wywiezienia jej do Anglji.

Eksport towarów włókienniczych.

W grudniu 1921 r. wywieziono z Polski 19.256 kg. wyrobów wełnianych i 172.370 kg. wyrobów bawełnianych. Ustał natomiast eksport trykotaży do Anglji.

Zbyt drzewa zagranicę.

Po zastoju w eksporcie drzewa nastąpiło w styczniu r. b. pewne ożywienie, co uwydatniło się w wysłaniu większych partyj drzewa do Anglji i Holandji. Ożywienie w obrocie drzewem nastąpiło wskutek zamarznięcia portów nadbałtyckich, wskutek czego państwa konkurujące z nami, jak np. Finlandja, wstrzymały transporty drzewa.

Trusty rosyjskie.

W związku ze zmianą polityki gospodarczej powstają w Rosji trusty państwowe, obejmujące wielkie fabryki i kopalnie. Trusty te otrzymały pewną autonomję w prowadzeniu własnych interesów handlowych. Na czele trustów stoją fachowcy. Do dnia 15 stycznia r. b. powstało 19 trustów.

Handel zagraniczny Rosji.

W grudniu r. ub. import do Rosji wynosił 5.250.000 pud., zaś eksport 1.302.000 pud. towarów. Główną rolę w imporcie odgrywały środki żywności, wyroby metalowe i materjał kolejowy, natomiast w eksporcie—drzewo, len, konopie, futra i t. p.

Rosja a Niemcy.

Rząd sowiecki postanowił brać udział w targach i wystawach niemieckich. Cały szereg organizacji sowieckich rosyjskich i ukraińskich wystąpi na targach wiosennych w Królewcu, zaś na wystawie handlowo-przemysłowej w Berlinie—rosyjski „Centrosojuz” będzie miał własny pawilon.

Handel zagraniczny Finlandji w styczniu r. b.

Eksport 146,5 milj. finsk. marek. (w styczniu r. 1921 — 95,4 milj.)
Import 146,1 milj. finsk. marek, (w styczniu r. 1921—194,7 milj.

Wartość głównych towarów importowanych:

	Styczeń 1921	1922
Towary kolonjalne . .	52,3	19,3
Zboże	3,3	18,3
Wyroby włókiennicze .	13.3	12,2
Sukna	3,8	7,6
Skóry i futra	4,2	8,2
Wyroby metalowe . .	46,7	19,9
Maszyny	25,7	10,7

Wartość głównych towarów eksportowanych:

	1921	1922
Mięso i nabiał . . .	7,1	26,7
Drzewo	6,4	22,8
Papier	76,8	79,6
Skóry i futra	0,1	9,0

Zakupy rosyjskie w Niemczech.

Rosyjskie przedstawicielstwo handlowe w Berlinie organizuje w Niemczech specjalne urzędy zakupu poszczególnych grup towarów dla Rosji Sowieckiej. Obecnie organizuje się urząd zakupu maszyn i narzędzi rolniczych, przeznaczonych na odbudowę Rosji.

Z niemieckiego rynku drzewnego.

Ceny drzewa na rynku niemieckim wzrosły bardzo znacznie w porównaniu z cenami w jesieni r. ub. W końcu stycznia r. b. płacono za metr sześcienny:

	I kl.	II kl.
sosna	1421 mk — f.	1096 mk 75 f.
dąb	2300 „ — „	2000 „ — „
buk	810—1140 mk	618—1100 mk
	III kl.	**IV kl.**
sosna	1021 mk 50 f.	969 mk — f.
dąb	1431 „ — „	1100 „ — „
buk	546 — 941 mk	785 mk — f.

Na kształtowanie się cen drzewa na rynku niemieckim w znacznym stopniu wpływa import drzewa z Polski. W ostatnich czasach ceny drzewa polskiego w Niemczech poszły w górę wskutek zawarcia przez Polskę umów na dostawę drzewa dla Anglji, Francji i Holandji.

Eksport łotewski.

Łotwa eksportowała w pierwszem półroczu 1921 roku 3.973.617 pudów rozmaitych towarów na ogólną sumę 576.565.306 rubli łotewskich.

Odbiorcami towarów łotewskich były następujące kraje:

Anglja . .	za 194.806.743	rb. łot.
Rosja . . .	„ 154.103.780	„ „
Niemcy . .	„ 124.242.491	„ „
Litwa . .	„ 20.063.495	„ „
Polska . .	„ 3.758.737	„ „
inne . . .	„ 75.589.060	„ „

Ważniejsze pozycje wśród towarów eksportowanych przez Łotwę stanowią

drzewo i wyroby z drzewa
3.563.000 pudów za 240.800.000 rb.
nasiona lniane
190.000 pud. za 151.700.000 rb.
len i nici lniane
48.000 pud. za 93.500.000 rb.
odpadki zwierzęce za 12.598.911 rb.
skóry surowe „ 8.946.763 „

Polska importowała z Łotwy ryby, konserwy z ryb, gałgany, wyroby metalowe i t. p.

Brak podkładów kolejowych.

W Niemczech dotkliwie daje się odczuwać brak podkładów kolejowych z powodu znacznego zapotrzebowania, kolei niemieckich oraz konieczności dostarczenia wielkiej ilości podkładów komisji reperacyjnej.

Koleje niemieckie potrzebują obecnie 1.300.000 sztuk podkładów kolejowych, zaś Komisja reperacyjna poleciła Niemcom dostarczyć w 1922 r. 2.700.000 sztuk podkładów z drzewa twardego i 1.000.000 sztuk sosnowych.

Po za powyższą ilością podkładów Komisja reperacyjna zażądała od Niemiec dostawy 441.700 sztuk słupów telegraficznych, 55.000 metrów sześc. okrąglaków i 3.948.000 mtr. sześc. drzewa ciętego.

Wiadomości z targów zagranicznych.

Z jarmarku w Reichenbergu (12 VIII — 20 VIII b. r.) donoszą, że prace przygotowawcze postępują normalnie. Już teraz mimo, że termin zgłoszeń upływa 15 kwietnia, można skonstatować nader liczny udział przemysłu w przyszłej wystawie.

Ważnemi dla udziału w jarmarku są jedynie zgłoszenia stanowcze, a nie przedwstępne.

Podział i przydział miejsc nastąpi po upływie terminu zgłoszeń na podstawie ogólnej liczby zgłoszeń, jakie wpłyną.

*

Z jarmarku we Wrocławiu donoszą, że konsulaty niemieckie udzielać będą ewentualnym uczestnikom tego jarmarku, wiz paszportowych bez wszelkich trudności.

Należytości za wiza paszportowe są znacznie zniżone, przy udziale większej liczby osób (w praktyce nawet 2—3) do połowy.

Reglamentacja handlu litewskiego.

Z powodu braku paszy rząd Litwy Kowieńskiej wydał zakaz wywozu otrąb żytnich. Równocześnie podwyższył ponownie t. zw. daninę wywozową na następujące towary:

	mk niem.	
nasiona lniane . . .	35	za 1 pud
„ konicz. czerw.	300	„ 100 kg.
„ „ białej i szwedzkiej . . .	240	„ „
soczewica	200	„ „
wyka	120	„ „
peluszka	120	„ „
indyki	25	„ sztukę
masło	600	„ 100 kg.
ser litewski	150	„ „
grzyby suszone . .	150	„ „

KRONIKA ZAGRANICZNA

JUGO-SLAWIA.

Bilans Banku Narodowego S. H. S. na dzień 31/XII 1921.

STAN CZYNNY:

Kasa	
a) Złoto	74.188.554—62
Srebro . . .	16.733.112—50
Waluty obce .	2.431.465—25
b) Różne waluty (złożone jako depozyt zagranicę) . .	307.999.403—69
Kredyty	
Portfel wekslowy	557.745.271—77
Pożyczki pod zastaw papierów wartościowych .	40.197.885—10
Dług Skarbu Państwa	
Za wykup kor.	1.267.088.864—11
Na rachunek wymiany . . .	334.273.406—60
Bilety kredytowe	816.851.379—39
Pożyczkę banku bilety . . .	2.000.000.000 —
Wartość zastawionych dóbr państwowych na rachunek emisji banknotów . . .	2.138.377.163 —
Razem	7.555.887.006—03

STAN BIERNY:

Wpłacone na rachunek kapitału zakł. 50.000.000 denerów—w złocie .	13.084.000 —
Fundusz rezerwowy	1.837.279—71
Obieg banknotów	4.688.443.680 —
Różne zobowiązania	
Państwo na zasadzie wymiany .	334.273.406—60
Rachunki żyrowe .	235.363.940—84
Wierzyciele . . .	136.013.039—34
Żądania państwa za zastawione dobra państwowe . .	2.138.377.163 —
Saldo różnych rachunków . . .	8.494.496—54
Razem	7.555.887.006—03

RUMUNJA.

Przemysł cementowy. Zdolność produkcyjna 9 rumuńskich cementowni w 1921 roku wynosiła 24.000 wagonów, wyprodukowano jednak tylko 63% tej ilości z powodu znacznych trudności transportowych.

Do końca 1921 r. fabryki sprzedały 13.250 wagonów 1900 zostało na składzie. Pewne przesilenie wywołał spadek polskiej marki, dzięki czemu korzystając z konjunktury dostarczono z Polski 800 wagonów. Również i z Serbji na podstawie układu kompensacyjnego sprowadzono 500 wagonów.

Ogólna ilość zapotrzebowania wewnętrznego wynosi 33.700 wagonów. Ilość ta pokrywa całkowicie przemysł krajowy, zwłaszcza po odbudowie fabryki Cantacuzino w Braile o produkcji 28 wagonów dziennie, oraz fabryki Dimbovita we Fieni o produkcji 9 wagonów dziennie.

Ponieważ w niektórych częściach kraju używają tufu (martwicę wulkaniczną) jako taniego materjału budowlanego, w związku z tem Rumunja nie tylko cementu sprowadzać nie będzie ale i dla własnej produkcji musi szukać rynków zbytu.

Lasy Rumunji.

„Monitorul Forestier" w lutowym numerze podaje pod powyższym tytułem następujące zestawienie:

Ogólny obszar leśny Rumunji wynosi 7.300.000 ha., t. j. 25% powierzchni państwa. Wobec ogólnej liczby ludności 16.500.000 na jednostkę przypada 0,44 ha.

Gatunkowo jest 53% lasów bukowych i innych liściastych, 22% dębowych 25% różnych iglastych.

Ilość fabryk przemysłu drzewnego wynosiła 502, w tem 303 tartaków o 1089 gatrach, 886 piłach okrągłych, 264 pionowych, 242 taśmowych i 865 innych maszynach. Fabryki te przerabiają rocznie 272.250 wagonów drzewa.

Terytorjalnie 441.700 ha. przypada na Bukowinę. Uwzględniając powierzchnię kraju w wysokosci 1045100 ha. dochodzimy do obliczenia 45% zalesienia. Są to przeważnie drzewa iglaste, zwłaszcza sosny, pozatem lasy bukowe. Lasów dębowych niewiele. Przeszło połowa stanowi własność funduszu religijnego

Jedną czwartą materjału spławia się rzekami.

W Mołdawji przeważają buki, na Multanach, zwłaszcza na równinach dęby, sosny i jodły.

W Siedmiogrodzie, Marmaron, Criznie i Banacie, lasy bukowe pokrywają 2.186.000 ha. powierzchni, dębowe i iglaste 950,000 ha.

Najuboższą jest Besarabia z 249.000 ha. lasów, co równa się zaledwie 5% powierzchni kraju i Dobrudża.

CZECHOSŁOWACJA.

Pożyczka zagraniczna. Rokowania w sprawie udzielenia Czechosłowacji pożyczki zostały całkowicie ukończone. Pożyczki udzieli grupa bankowa Barings Brothers Company Ltd. w Londynie, w ogólnej sumie 10 miljonów funtów. Wypłata będzie uskuteczniona w dwuch ratach. Jeden procent jest przeznaczony na amortyzację, tak iż pożyczka będzie umarzalną w ciągu 28—30 lat. Niezwłocznie po zatwierdzeniu warunków przez rząd Czecho-słowacki, nastąpi podpisanie umowy w Londynie i New-Jorku. Pożyczka będzie również notowaną na giełdach tych miast, gdyż subskrypcja będzie publiczną.

Początkowo zamierzono umorzyć jednocześnie pożyczkę 2 miljonów funtów, które w swoim czasie Czechosłowacja otrzymała na zakup mąki. Zamiaru tego jednak zaniechano, uzyskując jeno dla spłaty owych 2 miljonów dalszą roczną zwłokę.

Elektryfikacja Rusi przykarpackiej. „Ceskoslovenska Republika" pomieściła duży artykuł o przemysłowem i politycznem znaczeniu projektu elekryfikacji Rusi przykarpackiej. Koszta inwestycyjne są obliczone na 750 miljonów K. c.

AUSTRJA.

Osuszenie jeziora neusiedlerskiego. Brak gleby nadającej się do uprawy, zmusił Austrję do wykorzystywania dotychczasowych nieużytków. Między innymi zwrócono się do starego projektu osuszenia jeziora neusiedlerskiego, leżącego na pograniczu Austrji i Węgier. Jezioro to, którego przeciętna głębokość wynosi 30—70 cm. w latach bezdeszczowych wysycha całkowicie.

Obliczono, że wykonanie zamierzonych prac, dałoby znakomity rezultat, możność produkcji 200 do 300.000 q. przeróżnych zbóż i owoców oraz wydatne zwiększenie bydłostanu.

Argument ten test tak przekonywującym dla austrjaków a zwłaszcza wygłodniałych wiedeńczyków, że godzą się chętnie na wyasygnowanie miljarda koron austrjackich potrzebnych dla dokonania robót, tembardziej że powodzenie nawet w jednej piątej całkowicie opłaci poniesione koszta.

O ile więc nic nieoczekiwanego nie stanie na przeszkodzie, jezioro zniknie wkrótce z mapy Europy.

RÓŻNE.

„Targ Zagrzebski".

W czasie od 3-go do 15-go czerwca r. b. odbędzie się w Zagrzebiu pierwszy „Targ Zagrzebski" o charakterze jarmarku prób i wzorów.

Zainteresowanie się tym targiem w Czechach, Niemczech, Austrji i Włoszech jest bardzo znaczne, przyczem m. in. rząd czeski buduje na placu wystawowym osobny pawilon o powierzchni podłogi 400 m², przemysłowcy zaś czescy niezależnie od tego zarezerwowali dla siebie dalsze 800 m² przestrzeni.

Wobec tego, że Zagrzeb stanowi najważniejszy ośrodek handlowy i komunikacyjny na rynku bałkańskim, byłoby rzeczą niezmiernie wskazaną, aby kupiectwo i przemysł Państwa Polskiego wzięło również udział w wspomnianym Targu, gdyż dzięki temu towary polskie mogłyby dotrzeć do najodleglejszych okolic Serbji i Macedonji, Czarnogóry i Dalmacji, nie mówiąc już o Chorwacji, Slawonji i Bośni.

Energiczne wystąpienie Polski jest zresztą oczekiwane przez Urząd Targu, który zarezerwował dla Polski kilkaset metrów kwadr. przestrzeni.

Należy tu podkreślić, że wysoki kurs korony czechosłowackiej przyczyni się bardzo wydatnie do zmniejszenia konkurencji ze strony Czech.

Bliższych szczegółów udziela co do „Targu Zagrzebskiego" Konsulat Generalny Rzplitej Polskiej w Zagrzebiu.

Jarmark londyński.

Na świeżo odbytym „Brytańskim jarmarku przemysłowym" najciekawszym był dział chemiczny. Wojna dała się silnie we znaki w tej branży. Towaru było niewiele, a przeważał towar niemiecki, który prędko rozchwytywano. „Salversan" i t. p. artykuły zostały zaraz pierwszego dnia w całości wyprzedane.

Inaczej jednak było z temi artykułami, które do wybuchu wojny Anglja importowała z Niemiec, a teraz sama to produkuje.

W dziale norymberszczyzny silnie był reprezentowany „galalis", obecnie produkowany w Anglji, gdy przed wojną Niemcy były jedynym tego monopolistą.

Anglja produkuje teraz także szkła optyczne dobrego gatunku i jest w stanie konkurować w tej gałęzi z całym światem.

Maszyny Rolnicze.

Komisja porozumiewawcza, złożona z przedstawicieli wytwórców maszyn i narzędzi rolniczych z jednej i przedstawicieli organizacji rolniczych z drugiej strony, na posiedzeniu w dniu 29-ym marca 1922 r. po rozważeniu i sprawdzeniu podstaw kalkulacji kosztów produkcji maszyn i narzędzi rolniczych stwierdziła, że po okresie zniżki, jaka miała miejsce w ciągu ostatnich dwuch miesięcy roku ubiegłego, koszty produkcji maszyn i narzędzi rolniczych w roku bieżącym uległy zwyżce, co zostało wywołane wzrostem cen surowców, zwłaszcza surówki, koksu i drzewa oraz związaną z podniesieniem kosztów utrzymania zwyżką cen robocizny.

Odnośnie do poszczególnych typów maszyn i narzędzi rolniczych skonstatowano, że koszty produkcji w marcu 1922 r. w porównaniu z kosztami produkcji w grudniu 1921 r. uległy zmianom następującym:

	w marcu 1922 r. zwyżka cen w %
Pługi, brony i kultywatory	10
Młocarnie ręczne, kieratowe i t. p. zbliżone narzędzia	28
Kieraty i t. p. narzędzia	35
Sieczkarnie i t. p. „	34
Wialnie i młynki do czyszczenia zboża	27

Z przemysłu Wielkopolskiego.

W Świeciu n. W. (Pomorze) utworzyło się Tow. z ogr. por. pod firmą „Optima", Pierwsza Pomorska Fabryka atramentu, tuszu, laku, gumy i t. d., które przejęło drogą kupna firmę „Atrament Polski" T. z. o. p. w likwidacji. Kapitał zakładowy nowej Spółki wynosi 4 miljonów marek. Zarząd tejże stanowią p.p.: Ludwik Rządkowski i Władysław Ciżnicki jako dyrektorzy i p. Szymon Ciżnicki jako prokurent. Firma produkuje wszelkiego rodzaju atramenty, tusze, laki do pieczętowania listów i gumy biurowe. W projekcie jest otworzenie dalszych oddziałów dla fabrykacji ołówków, farb akwarelowych i olejnych, pasty na obuwie i innych przetworów chemiczuych.

Zmiana własności.

Wielka fabryka likierów Sułtan & Co w Toruniu, istniejąca od 1858 r., przeszła na własność firmy „Ostrowit" T. z o. p. w Ostrowie.

Fabryka Waty Hygroskopijnej „ALBA"

Sp. Akc.

Warszawa — Sielce, Chełmska 13, tel. 102-67. Kantor ul. Wąska 3, tel. 155-15, 74-60.

Założona została w 1902 r. W roku 1915 została znacznie powiększoną i już wówczas dzięki gruntownej przebudowie i powiększeniu bielnika, osiągnęła produkcję 1000 kilo na dobę.

Zabudowania fabryki składają się z 4-ch działów zasadniczych:

1) Bielnika, posiadającego 2 kotły, do gotowania bawełny pod ciśnieniem, o objętości 1500 kilo, 3 rezerwuary do ługu i mydła, 3 kadzie do bielenia, każda o pojemności, jak kotły, 1500 kilo i 3-ch pomp z połączeniem rurowym o średnicy 3⁰.

2) Płuczkarni, składającej się z 4-ch mechanicznych tłuczek i 3-ch wirówek.

3) Suszarni parowej z 2-ma maszynami do spólchniania waty (albo 2-ma wilkami).

4) Zgrzeblarni, składającej się z 23 zgrzeblarek, a nadto pakowni, zatrudniającej 31 robotników i robotnic.

Fabryka posiada lokomobile o sile 90 koni, kocioł parowy oraz stację elektryczną.

Obecnie fabryka produkuje wyłącznie watę hygroskopijną, w niedługim jednak czasie, ma zamiar stworzyć pokrewny dział wszelkich środków opatrunkowych: jak gazy, bandaży, waty sterelizowanej etc.

Dyrektorem zarządzającym jest p. Inż. M. Bemski. Dyrektorem fabryki p. H. Szostopalski.

Tow. Akc. „Juno".

Dnia 21 marca r. b. odbyło się pierwsze roczne walne zebranie Tow. Akc „Juno" Fabryka Paszy Melasowej, Suszarnia i Wytwórnia Artykułów Pastewnych w Poznaniu. Czysty zysk za rok 1921 wynosi 14.813.185,92 mk., przyczem zaznaczyć należy, że nieruchomości, maszyny i inwentarz odpisano na 1 mk., a następnie wstawiono w bilansie na koszta odnowienia maszyn 10 miljonów marek.

Walne zebranie uchwaliło wypłacenie 5% dywidendy, 25% superdywidendy i 40% bonus. Wreszcie uchwalono podwyższenie kapitału akcyjnego o najmniej 30, a najwyżej o 85 miljonów mk.

№ 7. Adres Redakcji i Administracji: Złota 5, tel. 57-30 i 195-03.

Walka z drożyzną.

Zbliża się nieszczęsny „przednówek“, a z nim tradycyjna zwyżka cen artykułów pierwszej potrzeby.

Objaw to prawie nieunikniony. W miarę wyczerpywania się zapasów zboża i mąki, muszą przy jednakowym popycie, rosnąć ich ceny. Obok tego przewidywana jest zwyżka cen zboża wskutek zbliżającego się czasu rozpoczęcia orki wiosennej, wypełniającej cały dzień roboczy rolnika, z uszczerbkiem dla młócki i wogóle obrotu zbożem.

Wraz z drożyzną ziemiopłodów, w sposób nieunikniony drożeć też muszą wytwory przemysłu i rzemiosła. Ponosząc większe wydatki na utrzymanie, przemysłowo - handlowy pracownik wiejski musi mieć większe zarobki, podrożenie zaś robocizny musi z kolei podnieść cenę towaru.

Zdaje się, że są to objawy, acz przykre, nie mniej jednak naturalne. Usunąć je można, z jednej strony, przez wznowienie produkcji, jako też, z drugiej, przez ograniczenie spożycia. Od stopnia wykonalności tych usiłowań zależeć będzie skuteczność zwalczania drożyzny.

Rząd obrał trzecią drogę: ceny wytyczne i represje.

Tyle razy już mówiono i pisano o bezcelowości tego rodzaju zarządzeń, że sprawa ta powinna być uważana za przesądzoną. Tymczasem jest inaczej. Ilekroć widmo drożyzny zagląda w oczy, rząd wydobywa z lamusa zaśniedziały oręż represji w stosunku do przemysłu, a zwłaszcza do handlu. Wynik zwykle bywa taki, że „towar się chowa“, i ceny jeszcze więcej idą w górę.

Najzupełniej jest zrozumiałe, iż rząd, nie chcąc i nie mogąc rozsadzać ram budżetu, broni się wszelkiemi sposobami od nieustannego dotychczas podwyższania etatów urzędniczych. Broni się tem silniej, że to podwyższanie połączone było z nieuniknionemi i coraz to większemi emisjami marek papierowych. Najskuteczniejsza jednak broń, to jest zamykanie tak licznych jeszcze, zgoła zbędnych urzędów, lub zmniejszanie nadmiernej liczby urzędników — używana jest wciąż jeszcze w rozmiarach zbyt małych.

Zwracamy tu celowo uwagę na materjalne warunki pracy urzędniczej, gdyż pojęcie drożyzny dotyczy właściwie miast, zwłaszcza wielkich i większych, w nich zaś drożyzna dolega najwięcej urzędnikom państwowym, jako najgorzej wynagradzanym pracownikom. Pod tym kątem widzenia plaga drożyzny staje się mniej rozległą, albowiem wykwalikowani i uzdolnieni pracownicy prywatni są o wiele lepiej uposażeni i z tego powodu mniej odczuwają drożyznę.

Z pewnemi zastrzeżeniami możnaby zatem powiedzieć, że drożyznę wytwarza, w znacznym stopniu, rząd, utrzymujący wciąż olbrzymi, mało sprawny, lepiej konsumujący artykuły pierwszej potrzeby, niż produkujący pracę — aparat urzędniczy.

Rynek, na którym dokonywa się obrót i wymiana towarów, ma swoje żelazne prawa, których pogwałcić nie może żaden teror,

ani przemoc państwa. Dostatecznych dowodów dostarczyły dzieje wojny wszechświatowej, ostatnio zaś — potworny absurd bolszewizmu. W zapasach z drożyzną systemy gospodarstwa państwowego, metody zakazów i represji zdały doskonale egzamin bezsilności, bankructwa i zniszczenia dobrobytu.

Najskuteczniejsze środki zwalczania drożyzny posiadają w swych rękach przedewszystkiem konsumenci. Na jednej z konferencji prasowych p. minister skarbu, dr. Jerzy Michalski, oświadczył, że do zmniejszenia drożyzny w Anglji przyczyniły się przedewszystkiem kobiety.

Podczas wojny, wskutek nieprawidłowości obiegu pieniężnego i wynaturzeniu pieniądza, znacznie się zmniejszył zmysł oszczędności. Obecnie, pomimo nieznanej jeszcze w dziejach świata powodzi pieniędzy papierowych, w licznych państwach i krajach odczuwać się daje brak kapitałów. Niepewność co do przyszłej nabywczej wartości pieniądza sprawia, że szerokie masy usiłują go jaknajprędzej wydać, przedewszystkiem na artykuły pierwszej potrzeby, a zwłaszcza na żywność. Stąd tak zwane „nadspożycie". A przecież w tym kierunku, zdaniem osób kompetentnych, dałoby się osiągnąć znaczne oszczędności. O ile hasło: „nie kupować!" okazało się w skutkach fatalnem nie tylko dla kupców, ale również dla przemysłu i najszerszych warstw pracowniczych—o tyle umiarkowana nawet drobna oszczędność żywnościowa wydałaby rezultaty wprost nadzwyczajne.

Zamiast kierowania społeczeństwa na tę drogę, rząd wkracza znów na teren kar i zakazów. Rezultat jest taki, że niektóre organizacje handlowe, nie chcąc znosić niezasłużonych i bezcelowych przykrości, są raczej gotowe rozwiązać się i zaprzestać swej działalności. W razie utrzymania się i rozszerzenia „nowego kursu" rządowego, jedną z takich instytucji, jak słyszeliśmy, może być giełda towarowo-zbożowa w Warszawie. A przecież jej likwidacja mogłaby przyczynić się jedynie do podwyższenia cen artykułów pierwszej potrzeby.

T. W.

O zagadnieniu zysku bankowego.*)

Polityka banków odgrywa tak ważną rolę w społeczeństwach świata, że przestała być dawno interesem pewnej grupy finansistów i ekonomistów, a stała się zagadnieniem społecznem i państwowem, którego rozwój śledzą wszyscy z coraz to bardziej rosnącem zainteresowaniem.

Objawem takiego zainteresowania się są artykuły, a raczej studjum C. L. Schmitta w berlińskiem piśmie „Die Bank", drukowane w styczniowym i lutowym numerze. Omawiają one sprawę, stanowiącą tytuł niniejszego artykułu. Są tak niezwykle ciekawe ze względu na metodę autora, że pomimo względnej tylko aktualności dla naszych stosunków, uważam za niezmiernie pożyteczne streszczenie i scharakteryzowanie ich polskiemu czytelnikowi.

Na wstępie pomieszczona jest tablica, sporządzona na podstawie bilansów 8 wielkich banków berlińskich:

T. 1.

Mil. mk. n.	Zysk brutto	Koszty handl.	Zysk netto	Zyski z%it.p.	Prowizje
1913	233,4	93,5	130	125,3	72,7
1914	228,4	100,0	101	133,5	75,2
1915	249,0	101,6	138	147,1	72,6
1916	285,3	114,1	158	172,3	76,9
1917	346,1	147,9	188	208,7	96,4
1918	399,6	228,4	162	253,2	112,4
1919	697,2	436,5	247	447,6	196,3
1920	2.289,4	1.536,0	715	1.310,2	775,2

Nas w tem zestawieniu nie interesuje sprawa dwukrotnego załamania się linji rozwojowej czystego zysku, wywołanego wybuchem wojny i przełomem politycznym, dotycząca wyłącznie Niemiec, natomiast pierwszorzędne znaczenie ma ogólna tendencja, którą żywcem możnaby transponować na nasze warunki.

Jakaż była ta tendencja?

Pomiędzy rokiem 1913 i 1918*) zysk brutto wzrósł o 31 prc., gdy jednocześnie źródła, które się nań złożyły wzrosły o 200

*) Chętnie zamieszczamy niniejszą pracę ze względu na jej aktualnośc. Jak słusznie zaznaczył autor, banki nasze winny przejrzyściej uwydatnić w bilansach pozycje udziałów konsorcjonalnych i zyski stąd wypływające, gdyż to mogłoby wzmocnić zaufanie, jakiem darzy społeczeństwo banki nasze.

Żałujemy bardzo, iż w pracy niniejszej nie znajdujemy cyfrowych danych o stosunku procentowym zysków do kapitałów zakładowych, bo byłby to dla nas dość ciekawy materjał. *(Przyp. Red.)*

*) Dla Niemiec to rok klęski, dla nas gospodarczo oznacza początek stracenia równowagi, początek spadku naszej waluty, zależnej od walut państw zwycięzonych i t. d.

prc. W następnym okresie położenie zmienia się radykalnie, zysk brutto wzrósł o 473 prc., źródła zysku o 200. Oznacza to rewolucyjną wprost zmianę stosunków. Z punktu widzenia najpoważniejszego źródła kapitału jakiem są wkłady i lokacje, zmiana wyraziła się w tem, że po 1918 r. potroiły się one, gdy jednocześnie zysk brutto zwiększył się pięciokrotnie. Pomiędzy 1913 i 18 r. było odwrotnie, źródła zwiększyły się w czwórnasób, gdy zysk brutto wzrósł tylko o 71%.

Tłumacząc to na język popularny powiemy, że po 1918 r. znacznie wzrosła wysokość zysku brutto, przypadająca na każdą jednostkę włożonego kapitału.

Jakiż więc jest stosunek zysku do obrotu? Pan Schmitt odpowiada na to drugiem zestawieniem, uzupełniając niem pierwsze:

T. 2.

Miliardy marek n.	1918	1919	1920
Kapitały	22,7	43,8	67,3
Wkłady (kred. i dep.)	19,6	39,2	62,6
Obrót	612,4	1.175,0	3.382,0

Porównując to zestawienie z poprzedniem, konstatujemy pięciokrotny wzrost obrotu po 1918 r., przy jednoczesnym wzroście zysku brutto o 473 prc.

Jak dotąd więc wynika wyraźnie, że obrót wzrósł, w stosunku do użytych kapitałów, rozwijał się natomiast równomiernie w stosunku do zysku brutto.

Logicznym wynikiem dotychczasowego rozważania jest drażliwe zapytanie: skąd powstały te zyski?

Odpowiedź daje nam pierwsze zestawienie. Mamy w niem wyszczególnione zyski z procentów i prowizji jako rezultat działalności kredytowej.

Wiadomo powszechnie, że bank może tylko wtedy rozwinąć intensywną działalność kredytową, gdy poza kapitałami własnymi rozporządza również pieniędzmi społeczeństwa. Za te pieniądze, które wpływają do jego kasy w formie krótko- i długo-terminowych wkładów i lokacji musi opłacać procent. Interes banku polega na tem, aby obracać temi pieniędzmi w ten sposób by mu one pokryły koszty handlowe w najszerszem tego słowa znaczeniu i starczyły na zysk, którym oprocentuje kapitał zakładowy.

Banki jeszcze z lat przedwojennego swego rozwoju i tradycji rachunków bieżących posiadały dość znaczne ilości wkładów, od których opłacały jak na dzisiejsze stosunki niesłychanie mały procent. Jednocześnie w miarę pogarszania się sytuacji gospodarczej i rosnącego głodu pieniężnego, śrubowały stopę pobieranego przez nie procentu. W rezultacie zapanowała dysproporcja pomiędzy płaconym i pobieranym procentem, będąc źródłem nieoczekiwanego, wielkiego zysku. Dysproporcja ta wzrośnie tembardziej, jeżeli poza normalnym procentem uwzględnimy przeróżne prowizje, przerzucania opłat i t. p.

Drugiem równie anormalnem źródłem dochodu są zyski na walucie. Są one nieuchwytne szczególnie w naszych warunkach. Nikt nigdy nie wie, w pozycji walut i dewiz obcych, stanowiących częstokroć do 10% aktywów bilansu, po jakim kursie je liczono. Oczywiście, że zatraca się w ten sposób i jasność bilansów.

Trzeciem źródłem dochodu była gorączka gry giełdowej, a raczej pośredniczenie w niej.

Wreszcie w miarę spadku wartości marki podnoszono kapitały akcyjne. Robiono to za pośrednictwem banków, dla których otwarło się w ten sposób jeszcze jedno źródło zysku: prowizje.

Prowizja zresztą nietylko w tej formie, lecz różnolitej, pod postaciami, których przed wojną nie domyślano się nawet, zapanowała na całej linji.

To wszystko nie wystarczało, to też rzucono się na całej linji do niebezpiecznej polityki udziałów konsorcjonalnych. Ilość tych udziałów widoczna we wszystkich sprawozdaniach bankowych musi zaniepokoić każdego kto umie patrzeć w przyszłość. Jednak, trzeba przyznać, że w okresie gdy marka spadała z dnia na dzień, udziały konsorcjonalne dawały znakomite rezultaty, gdyż były jednocześnie materjalnem zabezpieczeniem angażowanych kapitałów, zabezpieczeniem, które wzrastało automatycznie, w miarę spadku waluty.

Te same berlińskie banki, o których mówiliśmy poprzednio, dają następujący obraz zawartości portfelu:

TABL. 3.

Rok	Papiery państwowe	Listy zast. obligacje i t. p.	Papiery giełdowe akcyjne	Inne wartości	Razem	Udziały konsorcjonalne
1918	541	27	98	25	692	213
1919	284	39	173	28	523	199
1920	210	55	308	48	623	337

Nawiasem wspomnę tutaj, że brak materjału każe mi posługiwać się wzorami niemieckiemi. Z banków b. Królestwa Kongresowego np. zaledwie jeden wykazuje pozycję udziałów konsorcjonalnych. Naogół banki

notują udziały konsorcjonalne w tak różny sposób, jak zresztą i inne wartości, że o sporządzeniu analogicznej tablicy w naszych warunkach, niestety tylko można marzyć.

Wróćmy jednak do tematu. Otóż na odtworzonej tablicy możemy skonstatować, że podobnie, jak i u nas, w Niemczech papiery giełdowe i udziały konsorcjonalne wzrosły gwałtownie, gdy jednocześnie ilości papierów stale oprocentowanych, stanowiących ongi podstawową lokatę banków, spadły znacznie.

Tyle o zyskach banku i o lokacie kapitałów.

Dotychczasowe jednak rozumowanie było jednostronnem, gdyż mówiliśmy tylko o zysku, a zatem z pod uwagi naszej usunęły się te przyczyny, które skądinąd również oddziałały na zmianę kursu polityki banków. W ten sposób powstaje konieczność porównania zysku netto, brutto, oraz kosztów z obrotem.

Otóż w czterech wielkich bankach berlińskich na każde 100 Mk. obrotu przypadało:

TABL. 4.

Rok	Zysku brutto	Zysku netto	Kosztów handlowych
1918	0,05	0,023	0,023
1919	0,043	0,027	0,016
1920	0,048	0,032	0,016

Z tego zestawienia wynika, że jakkolwiek czysty zysk wzrósł w stosunku do sum pieniężnych, którymi bank obracał, spadł jednak, czy raczej popadł w zastój w stosunku do obrotu. Wniosek z tego jest prosty: Przyczyną wzrostu czystego zysku jest kolosalny wzrost obrotu, który w Niemczech w 1920 r. osiągnął 3.382 miliardy w porównaniu do 612 miliardów z r. 1918. Ogólnym majątkiem banków obrócono 66 razy w ciągu roku, gdy analogiczna cyfra dla 1918 r. wynosiła 35. Znowu dzięki dzielnicowemu rozbiciu naszych banków na trzy grupy, nie jestem w stanie przedstawić cyfr, dotyczących Polski.

Czysty zysk pochłaniają dywidendy, tantjemy, gratyfikacje, rezerwy i przeniesienia. Ogólna suma dywidendy banków niemieckich wynosiła w 1918 r. 112,2, w 1919 — 129,9 a w 1920 r. 233 milionów marek. Dywidenda przeciętna w r. 1918 wynosiła 7,6%, w 1920 — 12,5%.

Tantjemy w r. 1918 osiągnęły sumę 36,4, w 1920 — 106,9 milionów marek. Suma ta w obliczeniu, ile przypadało na jednostkę zmalałaby bardzo, gdybyśmy uwzględnili znaczny wzrost personelu.

Dywidenda razem z tantjemą stanowiła 91% czystego zysku w 1918 r., 71% w 1919 a 47% w 1920 r.

Jestto najcharakterystyczniejszy rys zmiany polityki bankowej. Dywidendy i tantjemy maleją, natomiast wzrasta kapitał zakładowy i rezerwy.

Rezerwy odróżniamy jawne i tajne. Jawne zabilansowane jako takie, tajne ukryte w pozycjach walut obcych, udziałów konsorcjalnych i t. d. Otóż rezerwy jawne w 1920 roku wynosiły w Niemczech 263 miliony, wobec 93 milionów z dniem wojny, a 8,5 miliona z doby przedwojennej.

Rezerw tajnych uchwycić nie można, jeżeli jednak ktokolwiek, zetknąwszy się bezpośrednio z życiem bankowem, spróbuje obliczyć tę pozycję, dojdzie do wyników wprost niewiarygodnych.

Jest to jedna z metod walki, którą banki toczyły z nieustającym wzrostem kosztów i nieprzezorną zachłannością akcjonarjuszów. Co do kosztów, to zestawienia tablicy 1 i 4 mówią wyraźnie: 93 miliony w 1913 r., 1536 w 1920, są to cyfry przekonywujące. W 1918 r. wynosiły one 57% zysku brutto, w 1919 — 62%, w 1920 — 67%.

Co do rodzaju kosztów można je ustalać na podstawie bilansów dwuch tylko banków: Deutsche Bank i Dresdner Bank. Inne odnośnych pozycji nie podają.

Na podstawie bilansów tych banków, uwzględniając znaczne powiększenie się personelu, dochodzimy do wniosku, że koszta „robocizny” w okresie pomiędzy 1916 a 20 rokiem wzrosły sześciokrotnie, koszty rzeczowe piętnastokrotnie.

Łączy się to z zagadnieniem ustawicznego niezadowolenia pracowników bankowych, które jest jednak dość obszernem, aby stanowić przedmiot osobnych rozważań.

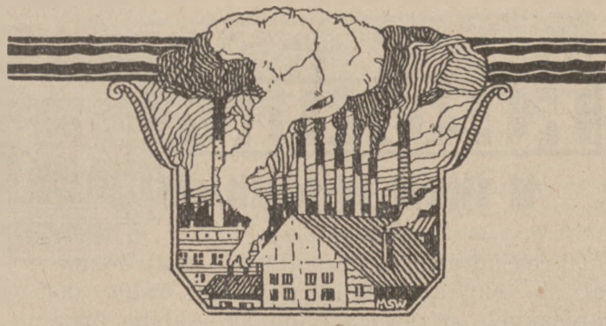
W tej walce z kosztami banki wyszły zwycięzko. Czysty zysk pojęty jako różnica pomiędzy zyskiem brutto i kosztami, wykazuje stałą zwyżkę. 162 miliony w 1918 r., 715 w 1920 — to wzrost czterokrotny. Nawet w stosunku do użytych środków obrotowych wykazał również znaczną żywotność.

W roku 1918 na każde 100 marek przypadało 14.012 czystego zysku, w 1919 — 17.732, w 1920 — 19.412.

Po roku 1920, który jest kresem rozważań niemieckiego autora, rozwój wypadków pchnął nas jeszcze dalej po tej samej drodze. Przyczyny, które nie pozwoliły mi w tej pracy, pisanej na marginesie studjum C. Schmitta, zastosować cyfr zaczerpniętych z naszego życia, istnieją nadal. Niemniej przeto praca moja nie pójdzie na marne, jeżeli zarówno w pojedyńczych instytucjach, jak i grupach, zastosują ludzie fachowi metodę przedstawionych obliczeń do własnych, czy też zbiorowych bilansów.

Nie wątpię, że wtedy okaże się, iż w niejednym kierunku idziemy na oślep, choć dawno przestały działać przyczyny, które nas w nim pchnęły.

Tadeusz Garczyński.

BANK GÓRNOŚLĄSKI.

Pomiędzy grupą finansistów polskich i finansistów francuskich, jak donosi kor. G. Warszawskiej, podpisany został w Paryżu protokuł, będący właściwie aktem założenia Banku Górnośląskiego („Banque de Haute-Silesie") z siedzibą w Katowicach. Jednocześnie podpisany został statut banku, składający się z 20 artykułów, który musi być ratyfikowany przez rządy polski i francuski, co niewątpliwie w krótkim bardzo czasie nastąpi.

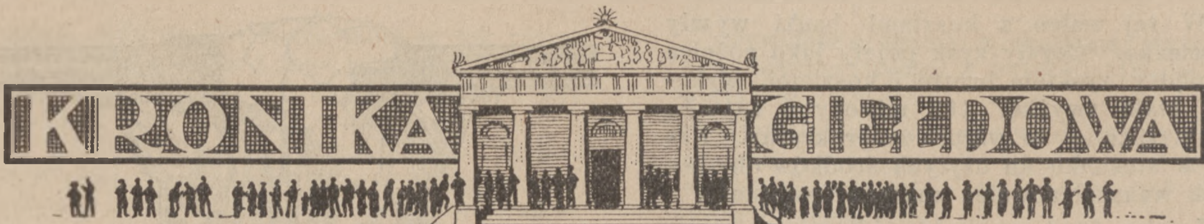
W imieniu Francji protokuł i statut podpisał p. Albert de Montplanet, prezes „Société Générale de Crédit Industriel et Commercial". P. de Montplanet działał w imieniu grupy finansowej, do której — oprócz banku, którego jest prezesem — należą: „Banque de Paris et des Pays-Bas", „Banque Nationale de Crédit", oraz szereg banków alzacko-lotaryńskich z Banque d'Alsace-Lorraine" et „Banque de Milhouse" na czele.

W imieniu Polski obydwa dokumenty podpisali pp.: Zdzisław Służkiewicz, dyrektor Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie, oraz p. Henryk Szampanjer, dyrektor Banku Handlowego w Warszawie. Oprócz dwu wyżej wymienionych banków, w skład grupy polskiej weszły jeszcze: Bank Krajowy we Lwowie i Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu. Inne banki polskie mogą przystąpić także do przedsiębiorstwa. Dodać tu możemy, że w związku z ostatecznemi rokowaniami, jakie poprzedziły podpisanie protokułu i statutu, bawił w Paryżu p. Wacław Olszewicz, szef wydziału ekonomicznego M. S. Z.

Kapitał zakładowy Banku Górnośląskiego wynosić będzie 250 miljonów mk. niemieckich, z czego każda z grup wpłaci połowę. Porozumiano się, że 25 proc. kapitału zakładowego zostanie wpłacone w chwili powstania banku — co według wszelkiego prawdopodobieństwa, nastąpi w maju r. b. — a reszta jaknajprędzej po objęciu terytorjum Śląska polskiego przez władze polskie. Na czele banku stanie dyrektor, którym będzie prawdopodobnie p. de Montplanet. Dyrektor zależny będzie bezpośrednio od Rady zarządzającej, składającej się z 24 członków, w czem połowa będzie reprezentować grupę francuską, a połowa polską.

Powstanie Banku Górnośląskiego przewidziane było już oddawna i jest jednym z przedmiotów umowy francusko-polskiej z 29 grudnia 1921 roku, którą podpisał p. Briand w imieniu Francji, a p. Artur Benis w imieniu Polski.

Głównem zadaniem Banku Górnośląskiego będzie popieranie przemysłu na Śląsku polskim i zaopatrywanie przemysłowców w walutę niemiecką. Dotychczas czyniły to banki niemieckie z „Reichsbankiem" na czele, ale te ostatnie, za wyjątkiem prawdopodobnie czterech „D-Banken" („Deutsche Bank", „Disconto Gesellschaft", „Dresdner Bank" i „Darmstädter National Bank"), pozwijają prędzej czy później swoje filje na Śląsku polskim.

Okres sprawozdawczy (29/3 — 8/4) odznaczał się chwiejną tendencją dla walut zagranicznych, przeważała jednak — słaba przy nieznacznych uchyleniach kursowych. Marka niemiecka w pierwszym dniu bieżącego miesiąca wykazywała tendencję mocniejszą, wskutek pogłosek o przyznaniu Niemcom ulg przy spłatach rat kontrybucyjnych, wobec czego na giełdzie w Nowym Yorku kurs waluty niemieckiej podniósł się. Wiadomość ta jednak nie znalazła potwierdzenia i kurs wrócił do poprzedniej normy. Pod koniec zaś okresu znów nastąpiła drobna poprawa.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	1/4	*4/4*	*7/4*
Dolary Stan. Zjedn.	3880	3790	3875
Franki franc.	350	346	355
Funty szterl.	17075	16745	17120
Marki niemieckie	13.40	12	12.85
Korony austrjackie	52.25	51.50	51.

Ceny metali zwłaszcza złota uległy redukcji.

Za rubla w złocie zapłacono Mk. 1920, w srebrze — 1050.

Akcjami obroty były ożywione przy tendencji niejednolitej. Popyt na akcje bankowe osłabł, obroty zmalały, wobec czego kursy niżej się normowały.

Akcje metalurgiczne, włókiennicze i inne, pomimo znaczniejszych zakupów, nie zdołały się wydźwignąć.

Akcje cementowni „Firley", będące od dłuższego czasu w zaniedbaniu, były przedmiotem licznych i ożywionych obrotów i podniosły się z 950 do 1300, pod koniec jednak zniżyły się do 1050. Również zaznaczyć należy, iż świeżo wprowadzone na giełdę naszą akcje Tow. H. Cegielski w Poznaniu kupowano po Mk. 2300 oraz Modrzejowskich Zakładów Hutniczo-Górniczych po Mk. 2500 — 2850.

Na polu wartości lokacyjnych poczyniono większe zakupy $4^1/_2$% L. Z. Ziemskich w walucie markowej. 5% L. Z. m. Warszawy wykazały tendencję zniżkową. Poszukiwane są w dalszym ciągu $4^1/_2$% L. Z. Ziemskie i 5% L. Z. m. Warszawy przedwojenne, lecz obroty są ograniczone wobec braku materjału. Pierwsze osiągały cenę przeszło Mk. 1500, drugie — Mk. 1800. Obligacje magistrackie pozostały na poprzednim poziomie.

Z prowincjonalnych listów były jedynie przedmiotem tranzakcji 5% L. Z. m. Łodzi. Usposobienie końcowe: dla walut zagranicznych — chwiejne, dla akcji — niewyraźne i dla papierów lokacyjnych — nieco osłabione.

OSTATNIE KURSY DEWIZ NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH.

PARYŻ: Londyn 48.14, Nowy York $10.94^1/_3$, Szwajcarja $212^3/_4$, Berlin 3.64.

LONDYN: Paryż 48.34, Nowy York 441, Szwajcarja 22.69, Wiedeń 34013, Berlin 13.56, Warszawa 16510.

NOWY-YORK: Paryż $9.12^7/_8$, Londyn $437^7/_8$, Berlin $0.32\frac{1}{2}$, Warszawa 0.0259.

ZURICH: Paryż 47.02, Londyn 22.64, Nowy York 515, Berlin 1.68, Warszawa $0.13^1/_4$.

BERLIN: Paryż 2801.45, Londyn 1357.70, Nowy York 307.64, Szwajcarja 5982.40, Warszawa $7.97\frac{1}{2}$.

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE.

Zakłady Wodociągowe Zagłębia Borysławskiego. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 200 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Ziemski Bank Kredytowy, Roman Dzieślewski, Benjamin Suchertow, dr. Maksymiljan Liptay, Józef Radoszewski, Ludwik Winiarz, Dr. Ozjasz Wasser, Herman Landau, Dr. Józef Lieberman i Roman Zaborski.

Wielopolski, Dąbrowski i S-ka — Kolej Wązkotorowa Działoska. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 60 miljonów, podzielonych na 60 tys. akcji po mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Stefan Ciszewski, Aleksander Wielopolski, Stefan Dąbrowski, Dominik Łempicki i Henryk Potocki.

„Rolnik" Spółka Akcyjna Przemysłu Rolnego. Siedziba w Gostyninie. Kapitał zakładowy mk. 20 miljonów, podzielonych na 4 tysiące akcji po mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Roman i Tomasz Higersbergerowie, Klemens Ruszkowski, Zygmunt Jeleniewski i Andrzej Pyszkowski.

Aprowizacja Miast Małopolskich. Siedziba w Krakowie. Kapitał zakładowy mk. 60 miljonów, podzielonych na 60 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nominalnej. Założyciele: Zakład kredytowy miast małopolskich w Krakowie i Aprowizacja Miast, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Formiarz" Spółka Akcyjna. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 25 miljonów, podzielonych na 2500 akcji po mk. 10 tys. wart. nomin. Założyciele: Czesław i Konstanty Stefańscy i Adam Perkowski.

Zakłady Przemysłu Zapałczanego „Płomyk". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 100 miljonów, podzielonych na 100 tys. akcji po mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Aleksander Lednicki, Stanisław Zylberman i Oskar Berczowski.

Polski Przemysł Budowlany. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 25 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po mk. 500 wart. nom. Założyciele: Zygfryd Kiedrowski, Aleksander Mizieliński, Józef Ustupski i Dr. Mieczysław Wytrwał.

RÓŻNE.

Statut Giełdy Pieniężnej w Łodzi został zatwierdzony przez pp. Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu.

Starachowieckie Zakłady Górnicze. W ostatnich czasach daje się zauważyć na giełdzie warszawskiej tendencja zwyżkowa dla akcji Starachowickich. Okoliczność ta jest rozmaicie komentowaną przez sfery giełdowe. To tylko jest pewne, iż za ubiegły rok operacyjny bilans, który prawdopodobnie będzie ogłoszony w maju, przedstawia się nader korzystnie. Wskutek wielkiego zainteresowania się tem przedsiębiorstwem zagranicy, możliwem jest poczynienie zakupów większej ilości akcji ze strony zagranicznych kapitalistów.

Starachowickie Zakłady Górnicze zamieniają świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne III em.

Związek bankierów w Polsce. Dowiadujemy się, że został złożony do Ministerjum Skarbu do zatwierdzenia statut Związku bankierów w Polsce, który ma na celu: a) nawiązanie stałych stosunków pomiędzy członkami; b) dążność do ujednostajnienia zasad, któremi w czynnościach swoich i w pracy zawodowej mają się kierować; c) zogniskowanie działalności w kierunku pomyślnego rozwoju i obrony zawodu bankierskiego oraz zaprezentowanie interesów zawodowych wobec władz państwowych, autonomicznych, sejmu, izb handlowych i instytucji prywatnych; d) wyjednywanie reform i zarządzeń u władz kompetentnych; e) sądownictwo polubowne lub rozjemcze w sprawach przedstawianych do rozstrzygnięcia przez członków związku; f) prowadzenie biura wywiadowczego i informacyjnego o zdolności płatniczej i moralności kupiectwa; g) podejmowanie wspólnych zabiegów zmierzających do poprawy bytu członków.

Związek bankierów polskich mieć będzie swą siedzibę w Warszawie i utrzymywać będzie oddziały w większych miastach Polski.

Członkiem Związku może być każdy właściciel domu bankowego i kantoru wymiany, przyjęty przez zarząd lub walne zgromadzenie.

Komitet organizacyjny stanowią pp.: Henryk Akst, Ludwik Kobryner, Antoni Pawlikowski, Józef Skowronek, Adam Wachsmacher i Adam Wolański.

Warszawski Bank Zjednoczony wypłaca dywidendę za 1921 r. w stosunku 24%, t. j. od akcji I em. po mk. 120 i od II em. po mk. 50 od akcji.

Akcje Polskiej Centrali Handlowej zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

„Elibor" Spółka Akcyjna Handlowo-Przemysłowa „Ł. J. Borkowski" przyjmuje do 25 kwietnia r. b. akcje na okaziciela do zamiany na akcje *imienne uprzywilejowane* li tylko obywatelom polskim. Repartycja akcji imiennych uprzywilejowanych nastąpi po oznaczonym wyżej terminie w stosunku do ogólnej liczby zgłoszeń.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Bank Związków Ziemien — o mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. (50 tysięcy imiennych i 150 tysięcy na okaziciela). Dotychczasowym akcjonarjuszom służy prawo otrzymania na jedną dwóch nowych akcji po cenie mk. 1300.

Dom Handlowo - Przemysłowy Franciszek Fuchs i Synowie—o mk. 40 miljonów drogą wypuszczenia 16 tysięcy akcji IV em. po mk. 2500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych przez nich akcji po cenie emisyjnej mk. 2700 do 5 maja r. b.

Towarzystwo Zakładów Kotlarskich i Mechanicznych „W. Fitzner i K. Gamper“ — o mk. 42,316,000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki. Akcjonarjusze wzamian jednej akcji na rub. 100 otrzymają jedną akcję na mk. 500 i wzamian dwóch akcji po rub. 250 pięć akcji po mk. 500 wart. nom. oraz o dalsze—mk. 75,500,000 drogą wypuszczenia 151 tysięcy akcji po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na jedną dawną po cenie emisyjnej mk. 1000.

Akc. Tow. Kaliskiej Manufaktury Pluszu i Aksamitu—o mk. 16,056,000 drogą przeszacowania części majątku nieruchomego i ruchomego Spółki i wydania wzamian za akcję 250 rublową akcję 5000 markową oraz o dalsze mk. 9 miljonów drogą wypuszczenia 1800 akcji po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielowi emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 5500.

Zakłady Mechaniczne i Odlewnia Rohn, Zieliński i S-ka — o mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji III em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na jedną dawną po cenie emisyjnej mk. 1250 w terminie do 1-go maja r. b.

Towarzystwo Fabryki Motorów „Perkun“ — o mk. 10 miljonów drogą wypuszczenia tysiąca akcji po mk. 10,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia skcji nowej emisji służy właścicielom akcji poprzedniej emisji w stosunku jednej nowej na cztery akcje dotychczasowe po cenie emisyjnej mk. 11,000.

Tow. Przemysłowo - Handlowe „Piast“ — o mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Dawnym akcjonarjuszom służy prawo pierwszeństwa do otrzymania jednej nowej na jedną starą po cenie emisyjnej mk. 1100 w terminie do 27 kwietnia roku bież.

Spółka Akcyjna „Fanto“ we Lwowie — o mk. 19,800,000, które mają wpłacić dotychczasowi akcjonarjusze, licząc po mk. 60 wraz z 5% od 1/5 1920 r. od akcji celem powiększenia wartości nominalnej akcji z mk. 140 do mk. 200. Co do dalszego powiększenia kapitału zakładowego będzie ogłoszona subskrypcja na warunkach określonych przez Radę Zawiadowczą.

Akcyjny Bank Hipoteczny—o mk. 70 miljonów drogą wypuszczenia 250 tysięcy akcji po mk. 280 wart. nom. Akcjonarjusze dawni mają prawo pierwszeństwa do nabycia nowych akcji w stosunku jednej nowej na trzy dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 600 w terminie do 30 kwietnia roku bieżącego.

Krajowa Spółka Akcyjna Budowy i Eksploatacji Samochodów — o 90 miljonów drogą wypuszczenia 180 tysięcy akcji II em. po mk. 500 wart nom. Dawni akcjonarjusze otrzymują na każdą okcję I em. dziewięć akcji II em. po cenie emisyjnej mk. 750 w terminie do 30 kwietnia roku bież.

Cukrownia „Trawniki“—o mk. 10 miljonów drogą przeszacowania wartości majątku Spółki i wydania dotychczasowych akcjonarjuszom jednej nowej akcji na mk. 1000 wart. nom. na jedną dawną.

Radomska Przędzalnia Lnu—o mk. 22,500,000 drogą wypuszczenia 22,500 akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji I em. w stosunku trzech nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1150.

Towarzystwo Przemysłowe „Kabel“ — o mk. 30 miljonów drogą wypuszczenia 30 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 15 tysięcy nowych akcji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na sześć dawnych po cenie emisyjnej mk. 1250. Pozostałe 15 tysięcy akcji i nierozebrane przez dawnych akcjonarjuszy będą przydzielone według uznania Zarządu, ewentualnie sprzedane przez zapisy publiczne po cenie nie niższej od ceny emisyjnej.

SPÓŁKI AKCYJNE

ZWOŁUJĄCE ZEBRANIA OGÓLNE.

Bank Kujawski w Włocławku — zwyczajne na 25 kwietnia r. b. o g. 4 p.p. w lokalu Straży Ogniowej we Włocławku.

Tow. Akc. Fabryki Wyrobów Metalowych, Posrebrzanych i Pozłacanych R. Plewkiewicz i S-ka — zwyczajne w drugim terminie na 21 kwietnia r. b. o g. 4½ p.p. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Czerniakowska Nr. 180/182.

Drukarnia Mieszczańska T. A. w Poznaniu—zwyczajne na 19 kwietnia r. b. o g. 11 przed poł. w Sali Izby Handlowej w Poznaniu.

Sp. Akc. Skupu i Sprzedaży Skór Surowych i Garbników — zwyczajne na 24 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Nalewki Nr. 2.

Tow. Akc. Zakładu Leczniczego „Nałęczów" — zwyczajne na 18-go kwietnia r. b. ewentualnie w drugim terminie 29 kwietnia r. b. o g. 6 p.p. w Warszawie, ul. Piękna Nr. 13 m. 3.

Krajowy zakład dla przemysłu Fabrycznego „Rolindustria" — zwyczajne na 19 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w sali posiedzeń Zarządu Spółki we Lwowie, ul. Fredry Nr. 9.

Bank Centralny dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa — zwyczajne na 25 kwietnia o g. 6 p.p. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Zgoda Nr. 9.

Spółka Akcyjna „Nóż"—zwyczajne na 26 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Zgoda Nr. 9.

Spółka Akcyjna „Planta" — zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Chłodna Nr. 43.

Zrzeszenie Cechmistrzów Budowlanych—nadzwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 6 p.p. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Długa Nr. 25.

Bank Budowlany — zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 6 p.p. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska Nr. 30.

Warszawskie Tow. Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych—zwyczajne na 26 kwietnia r. b. o g. 3 p.p. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Czackiego Nr. 18.

Fabryka Maszyn dla Przemysłu Papierośniczego Lucjan Nowiński w Poznaniu—zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w lokalu Towarzystwa w Poznaniu, ul. Łazarska Nr. 6.

Anglo-Szwajcarska Spółka Akcyjna dla Handlu i Przemysłu — zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 4 p.p. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Zielna Nr. 11.

Kijewski Scholtze i S-ka — zwyczajne na 5 maja r. b. o g. 4 p.p. w lokalu Towarzystwa Przemysłowców Królestwa Polskiego w Warszawie, ul. Chmielna Nr. 2.

Polsko - Amerykański Syndykat Odbudowy Przemysłu Krajowego — zwyczajne na 22 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, ulica Szkolna Nr. 10.

F. Krysiński, Hurtownia Kolonialna Tow. Akc w Ostrowiu — zwyczajne na 22 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w ubikacjach firmy Roman Krysiński w Ostrowiu (Poznańskie), ul. Kolejowa.

Lubelski Syndykat Rolniczy—zwyczajne na 29 kwietnia r. b. o g. 3 p.p. w lokalu własnym w Lublinie, ul. Krakowskie - Przedmieście Nr. 64.

Fabryka Kapeluszy w Myślenicach—zwyczajne w drugim terminie na 25 kwietnia r. b. o g. 3 p.p. w lokalu fabryki.

Sp. Akc. „Tkanina" w Poznaniu—zwyczajne na 22 kwietnia r. b. o g. 10 rano w lokalu „Pod Wiechą" w Poznaniu, ul. 27 Grudnia Nr. 19.

Warszawska Fabryka Masowych Wyrobów Blaszanych „Tłocznia" — zwyczajne na 22 kwietnia r. b. o g. 3½ p.p. w mieszkaniu Prezesa Zarządu Stanisława hr. Łubieńskiego w Warszawie, ul. Mazowiecka Nr. 5.

Spółka Akcyjna Przemysłu i Handlu „Poldor" — zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, ulica Nowy Świat Nr. 43 m. 10.

Tow. Akc. Zakładów Mechanicznych „Borman Szwede i S-ka" — zwyczajne i nadzwyczajne na 27-go kwietnia r. b. o g. 11 rano w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Srebrna Nr. 16.

Bank Zjednoczonych Ziem Polskich — zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w lokalu Banku w Warszawie, Plac Napoleona Nr. 7.

Bank Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi — zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 6 p.p. w sali Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 113.

Towarzystwo Przemysłu Filmowego „Ornak" — zwyczajne na 22 kwietnia r. b. o g. 6 p.p. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Ks. Skorupki Nr. 4 — 6.

Fabryka Przetworów Tłuszczowych „Saturnia"—zwyczajne na 22 kwietnia r. b. o g. 5 p.p. w Sali Posiedzeń Tow. Akc. Zakładów Chemicznych „Strem" w Warszawie, ul. Mazowiecka Nr. 7.

Bronikowski Grodzicki i Wasilewski — zwyczajne na 27 kwietnia r. b. o g. 7 wiecz. w biurze Spółki w Warszawie, ul. Senatorska Nr. 33.

Przemysł Wełniany S. Barciński i S-ka — zwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 6 p.p. w biurze Zarządu w Łodzi, ul. Tylna Nr. 6.

Lubelskie Zakłady Przemysłowe dla przerabiania Płodów Rolnych i Leśnych — nadzwyczajne na 20 kwietnia r. b. o g. 11 przed połud. w lokalu Związku Gorzelników w Lublinie.

W. Kucharski, Fabryka Wyrobów Metalowych w Krakowie—zwyczajne na 20 kwietnia r. b., o godz. 5 pp. w biurze fabryki w Krakowie, ul. Romanowicza 5.

Przemysł Chemiczny w Polsce Sp. Akcyjna w Zgierzu — zwyczajne na 22 kwietnia r. b., o godz 3 pp. w lokalu Banku Zjednoczonych Ziem Polskich w Warszawie, plac Napoleona 7.

Spół. Akc. dla Handlu i Przemysłu „Kresy"—zwyczajne na 25 kwietnia r. b., o godz. 6 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Elektoralna 26.

Bank Ziem Kresowych — nadzwyczajne na 22 kwietnia r. b., o godz. 11 przedpołudn. w lokalu Zarządu Banku w Warszawie, ul. Marszałkowska 15-a.

Przemysł i Eksport Leśny — zwyczajne na 27 kwietnia r. b., o godz. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Piękna 13.

Owoc Polski — nadzwyczajne na 28 kwietnia r. b., o godz. 4 pp. w sali Towarzystwa Rolniczego w Płocku, ul. Kościuszki 7.

Polska Centrala Handlowa—zwyczajne na 25 kwietnia r. b., o godz. 6 wiecz. w lokalu własnym w Warszawie, ul Krakowskie-Przedmieście 38.

Zakłady Przemysłowe Braci Iłowieckich—nadzwyczajne na 26 kwietnia r. b., o godz. 6 pp w biurze Zarze Zarządu w Warszawie, ul. Lipowa 7a.

Przemysł Rybny na Polskim Bałtyku—zwyczajne na 25 kwietnia r. b., o godz. 6 pp. w lokalu Banku Ziemiańskiego w Warszawie, ul. Mazowiecka 13.

„Wiepofana" Wielkopolska Odlewnia, Fabryka Narzędzi i Maszyn w Poznaniu—zwyczajne na 22 kwietnia r. b., o godz. 4 pp. w lokalu „Pod Wiechą" w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 19

Zakłady Wyrobów Metalowych Tow. Akc. w Poznaniu — nadzwyczajne na 20 kwietnia r. b., o g. 4 w sali posiadzeń Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu.

„Agromotor" — zwyczajne na 24 kwietnia r. b., o godz. 5 pp. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Długa 9.

Tow. Fabryki Motorów „Perkun"— zwyczajne na 29 kwietnia r. b., o g. 4 pp. w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 5.

Tow. Wydawnicze „Ignis"—nadzwyczajne na 26 kwietnia r. b., og. 8 wiecz. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Krakowskie-Przedmieście 9.

„Rika" Budowl. Tow. Akc. Reich i Kandziora w Bydgoszczy — zwyczajne na 18 kwietnia r. b., o g. 5 pp. w sali domu p. Jabłońskiej w Bydgoszczy, ul. Marcinkowskiego 5.

Tow. Akc. Rzeźni Miejskich—zwyczajne na 29 kwietnia r. b., o g. 5 pp. w biurze Zarządu Towarzystwa w Warszawie, ul. Nowy-Świat 41, m. 28.

„Gazeta Powszechna" Tow. Akc. w Poznaniu—zwyczajne na 26 kwietnia r. b., o godz. 5 pp. w lokalu T-wa w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 18.

Bank Towarowy — zwyczajne na 24 kwietnia r. b., o godz. 6 wiecz. w lokalu Polsko-Bałtyckiego Tow. Handl. i Trans. w Warszawie, ul. Miodowa 8.

Polska Fabryka Ekstraktów Garbarskich — zwyczajne w drugim terminie na 26 kwietnia r. b., o g. 11 rano w kantorze Spółki w Warszawie, ul. Smocza 43.

„Lemiesz" Fabryka Pługów i Maszyn Rolniczych — zwyczajne na 22 kwietnia r. b, o godz. 4 pp. w sali konferencyjnej Polskiego Towarzystwa Handlowego w Krakowie, ul. Stawkowska 1.

Tow. Przemysłu Naftowego Bracia Nobel w Polsce — zwyczajne na 26 kwietnia r. b., o godz. 11 przed poł. w biurze Towarzystwa w Warszawie, Aleje Jerozolimskię 57.

Belgijsko-Polskie Tow. Handlowo-Przemysłowe „Belpol" — zwyczajne na 29 kwietnia r. b., o godz. $4^1/_2$ pp. w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 5.

Polskie Tow. Gospodarczej Odbudowy Wołynia — zwyczajne na 27 kwietnia r. b, o godz. 6 pp. w lokalu Banku Ziemiańskiego w Warszawie, ul. Mazowiecka 13.

„Optima" Sp. Akc. dla Wyrobów Cukierniczych w Krakowie — nadzwyczajne na 19 kwietnia r. b. og. 5 pp. w Krakowie, ul. Wolska 11.

Bank Młynarzy Zachodnich Ziem Polskich—nadzwyczajne na 26 kwietnia r. b., o godz. 4 pp. w lokalu „Pod Wiechą" w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 19.

Warszawski Bank Stołeczny — zwyczajne na 29 kwietnia r. b., o g. 7 wiecz. w lokalu Banku w Warszawie, plac Napoleona 3.

Bank Handlowo - Przemysłowy w Łodzi—zwyczajne na 27 kwietnia r. b., o godz. 5 pp w lokalu Banku w Łodzi, ul. Piotrkowska 74.

Tow. Ubezpieczeń „Przezorność"— zwyczajne na 24 kwietnia r. b., o g. 3 pp. w biurze Dyrekcji w Warszawie, plac Małachowskiego 4.

Tow. Ak. „Reklama Polska" — zwyczajne na 27 kwietnia r. b., og. 5 pp. w lokalu Banku Kredytowego w Warszawie, ul. Mazowiecka 9.

Warszawskie Towarzystwo Akcyjne „Motor" — zwyczajne na 29 kwietnia r. b. o g. 4 p p. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Marszałkowska Nr. 23.

Łódzka Hurtownia dla Handlu Wyrobami Włókienniczemi — zwyczajne na 29 kwietnia r. b. o g. 4 p.p. w lokalu biura Zarządu w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 71.

Akcyjny Bank Hipoteczny — zwyczajne na 29 kwietnia r. b., o g. 10 rano w lokalu Banku we Lwowie

LOSOWANIA

4% Państwowa Pożyczka Premjowa z 1920 r. (Miljonówka)

Ciągnienie z dnia 1 kwietnia 1922 r.
№ 3202455 i 4035254

Ciągnienie z dnia 8 kwietnia 1922 r.
№ 1735216

Wypłata po mk 1000000 natychmiast.

Turecka Pożyczka Premjowa

Ciągnienie z dnia 31 stycznia i 1 lutego 1922 r.

Po **200000** Fr. N. **259**77.

Po **4000** Fr. N. **1108**969 **1221**964.

Po **1250** Fr. N. **244**388 **244**390 **315**399 **747**269 **912**743 **987**328 **1302**145 **1347**110 **1371**840 **1385**445 **1581**097 **1876**462.

Po **1000** Fr. N. **49**182 **69**897 **79**378 **120**822 **152**140 **169**334 **275**077 **431**492 **461**430 **464**215 **480**708 **495**310 **539**732 **638**176 **705**186 **726**863 **737**010 **783**696 **878**717 **912**741 **1061**271 **1182**965 **1222**342 **1229**578 **1241**914 **1319**725 **1406**979 **1541**938 **1588**196 **1677**206 **1681**964 **1772**360 **1855**571 **1872**946 **1972**591.

Po **400** Fr. **9**576—580 **13**866—870 **15**446—450 **25**251—255 976—980 **26**236—240 **31**401—405 **32**176—180 **39**556—560 **49**181—185 281—285 **50**071—075 **59**721—725 **62**126—130 **67**896—900 **68**896—900 **69**896—900 **71**721—725 **79**376—380 **80**411—415 **87**891—895 **88**831—835 **92**216—220 **94**026—030 **111**301—305 **117**621—625 741—745 **118**306—310 **120**821—825 **121**716—720 831—835 **123**221—225 **125**231—235 **126**211—215 **127**166—170 **128**876—880 **131**441—445 596—600 **134**656—660 741—745 **152**136—140 **163**021—025 **169**331—335 **177**196—200 **178**481—485 **194**271—275 **211**211—215 516—520 **215**706—710 **240**106—110 **244**386—390 871—875 **272**971—975 **275**076—080 **285**136—140 556—560 **287**016—020 **288**571—575 **297**491—495 **301**156—160 **304**146—150 **308**976—980 **315**396—400 **319**731—735 **322**936—940 **323**566—570 **329**221—225 **343**396—400 **355**006—010 **361**966—970 **375**961—965 **376**821—825 **387**221—225 **391**866—870 **397**771—775 896—900 **400**351—355 **415**301—305 **418**951—955 **423**436—440 **429**531—535 **431**491—495 **436**041—045 **439**046—050 **444**966—970 **447**806—810 881—885 **448**561—565 **453**211—215 **461**426—430 **464**211—215 **465**346—350 **466**811—815 **474**276—280 **477**946—950 **480**706—710 **489**126—130 **495**306—310.

350316—320 **504**856—860 **507**356—360 **523**126—130 691—695 **526**681—685 **529**151—155 **539**731—735 **546**671—675 **547**761—765 **553**356—360 **554**441—445 **562**346—350 **570**131—135 821—825 **577**951—955 **589**466—470 **590**551—555 **594**671—675 **604**746—750 801—805 **606**626—630 721—725 **607**921—925 **608**476—480 **626**391—395 **638**031—035 176—180 **647**346—350 **648**996—**649**000 **650**461—465 **661**221—225 **662**956—960 **665**166—170 **668**906—910 **672**211—215 486—490 756—760 **682**111—115 **689**536—540 **693**926—930 **700**446—450 **705**186—190 **717**021—025 **726**861—658 **730**831—835 **731**356—360 **737**006—010 **739**986—990 **746**856—860 **747**266—270 371—375 **751**446—450 **754**791—795 **759**166—170 801—805 **762**506—510 761—765 **763**661—665 **770**576—580 **773**361—365 **778**701—705 **781**771—775 **783**696—700 **786**081—085 796—800 **787**596—600 **793**026—030 **800**291—295 **808**916—920 **821**706—710 **823**506—510 591—595 **825**221—225 **827**796—800 **828**206—210 **842**231—235 **843**321—325 **846**731—735 **867**266—270 706—710 **868**431—435 **869**646—650 **875**881—885 **878**716—720 **891**996—970 **896**901—905 **898**161—165 **900**371—375 **902**881—885 **908**301—305 **903**111—115 **912**741—745 **917**816—820 821—825 **921**026—030 **933**861—865 **941**061—065 **942**591—595 **946**771—775 **947**641—645 **951**651—655 **954**116—120 **966**326—330 **970**131—135 **975**711—715 **979**826—830 **982**366—370 866—870 **985**751—755 **987**326—330 **991**881—885 **995**036—040 **999**266—270.

1001896—900 **1007**626—630 **1010**341—345 406—410 **1018**271—275 **1021**341—345 416—420 **1022**871—875 **1025**781—785 **1029**291—295 **1033**941—945 **1036**316—320 961—965 **1037**761—765 **1039**441—445 **1041**021—025 **1043**961—965 **1045**521—535 **1048**821—825 **1049**026—030 **1057**396—400 **1061**271—275 706—710 **1064**726—730 **1076**871—875 **1080**171—175 **1092**751—755 **1095**926—930 **1108**956—960 966—970 **1117**016—020 **1118**271—275 **1119**661—665 **1121**436—440 **1124**311—315 **1129**226—230 **1130**936—940 **1134**486—490 **1136**941—945 **1143**166—170 571—575 **1167**071—075 **1168**996—**1169**000 **1175**071—075 961—965 **1176**081—085 **1178**431—435 **1179**306

—310 **1182**961—965 **1189**396—400 566—575 821—825 **1206**231—235 **1207**901 —905 **1210**750 —755 **1215**096—100 326—330 **1217**521—521 **1221**961—965 **1222**341—345 **1229**576—580 **1232**186—190 **1235**916—920 **1241**911—915 **1246**471—475 **1247**216—220 **1248**816—820 **1259**196—200 **1262**456—460 621—625 **1271**226 —230 **1279**036—040 101—105 **1287**441—445 **1290**281—285 **1300**931—935 **1302**141—145 541—545 551—555 **1304**226—230 **1306**271— —275 **1307**446—450 **1308**941—945 **1310**141 —145 646—650 **1314**176—180 **1319**721—725 **1328**331—335 **1330**326—330 **1334**146—150 **1340**681—685 751—755 **1347**106—110 **1366**461 —465 **1371**836—840 **1385**441—445 **1397**291 —295 **1406**976—980 **1416**766—770 **1418**016 —020 **1425**996—**1426**000 **1436**196—200 **1460**766 —770 **1462**916—920 **1469**981—985 **1479**941 —945 **1484**541—545 **1488**141—145 206—210 **1492**811—815 **1499**451—455 **1500**496—500 **1504**741—745 **1533**016—020 **1536**326—330 **1537**171—175 **1541**936—940 **1551**006—010 **1553**666—670 **1556**866—870 **1558**666—670 **1559**296 300 **1560**956—960 **1563**026—030 756—760 **1564**256—260 **1570**426—430 946— 950 **1571**426—430 **1573**866—870 **1574**471— 475 **1575**451—455 **1579**321—325 **1581**096— 100 **1583**306—310 721—725 **1584**956—960 **1588**196—200 721—725 **1590**311—315 **1594**526 —530 **1600**741—745 **1601**261—265 **1605**036 —040 741—745 **1617**546—550 **1620**566—570 921—925 **1629**331—335 **1631**286—290 **1643**021 —025 **1661**916—920 **1669**221—225 **1677**206 —210 **1678**681—685 **1681**261—265 961—965 **1695**501—505 **1704**761—765 **1709**441—445 **1710**991—995 **1721**521—525 **1725**016—020 **1726**921—925 **1727**866—870 **1742**161—165 **1743**036—040 **1747**391—395 **1751**126—130 **1770**441—445 **1772**356—360 **1774**196—200 **1779**976—980 **1783**271—275 **1785**566—570 **1790**761—765 **1792**071—075 **1800**031—035 456—460 **1806**766—770 **1809**061—065 **1814**091 —095 681—685 **1827**321—325 **1828**646—650 **1845**501—505 **1855**571—575 **1856**101—105 **1859**976—980 **1860**256—260 **1872**946—950 **1876**461—465 **1880**251—255 **1883**376—380 **1885**896—900 911—915 **1888**706—710 906— 910 **1898**406—410 **1900**551—555 **1903**671— 675 **1905**781—785 **1910**676—680 881—885 **1912**666—670 **1921**976—980 **1922**661—665 **1927**841—845 **1928**176—180 **1929**986—990 **1934**376—380 **1935**976—980 **1938**436—440 **1941**296—300 **1944**121—125 **1960**096—100 **1970**196—200 **1972**591—595.

Wypłata natychmiastowa od większych wygranych w stosunku **100**%, od wygranych po fr. **400** **60**%.

3% Obligacje Premjowe Austrjackiego Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego I-ej emisji z 1880 r.

Ciągnienie z dnia 15 lutego 1922 r.

A. Ciągnienie wygranych.

Po **90000** Koron S. **2413** N. 67.
Po **4000** Koron S. **2084** N. 49.
Po **2000** Koron S. **1032** N. 44, S. **1464** N. 45.

B. Ciągnienie amortyzacyjne.

Wylosowano następujących **30** serji:

12 27 250 783 819 1433 1617 1661 1795 1828 1887 1896 2049 2155 2225 2454 2569 2623 2653 2669 2688 2710 2893 2901 3055 3234 3274 3399 3496 3502.

Za zawarte w powyższych **30** serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po **200** Koron.

Wypłata od dnia 1 czerwca 1922 r.

2½% Antwerpska Pożyczka Premjowa po 100 Fr. z 1887 r.

Ciągnienie z dnia 10 stycznia 1922 r.

Wylosowano następujące serje:

2 647 871 1314 1814 3195 3270 5033 6298 6596 9047 9109 9193 9581 9628 11067 11652 11679 11814 13588 13783 14476 15207 15209 15625 15626 15742 15748 15771 15869 17192 17439 17494 17897 18273 18773 19933 20155 20187 20545 20769 21176 21468 22678 22736 23404 24024 24521 25271 25478 25578 25630 25835 25928 27667 28480 29691 29798 30256 30414 30433 30918 31353 31490 32300 32632 35298 36039 36425 36734 37453 38314 38365 39779 40546 40808 41292 41687 42733 42995 43204 43388 43438 43513 45188 45682 46667 46877 47693 49272 49786 49908 50280 50938 50995 51237 51284 51899 53250 53479 54455 54474 54878 54913 55399 55542 58938 60087 60676 61975 62043 62216 62268 62499 63102 63203 63837 63860 64473 64534 64764 64935 66102 66624 66974 66991 67826 67827 69528 70946 70948 71190 71622 72624 72637 72773 73078.

Wygrane:

Serje **3270** N. 11, S. **9109** N. 6, S. **9193** N. 5 (250), S. **13783** N. 4 (1000) 21, S. **15625** N. 19, S. **15742** N. 2, S. **15771** N. 10, S. **17897** N. 25 (500), S. **24024** N. 7 13, S. **24521** N. 4 7, S. **25271** N. 17, S. **29691** N. 6, S. **30256** N. 9, S. **35298** N. 2 (10000), S. **41687** N. 22, S. **45682** N. 14, S. **46667** N. 16, S. **46877** N. 25, S. **51237** N. 16 (250), S. **64764** N. 1, S. **66102** N. 21, S. **70948** N. 3.

Numery nieoznaczone nawiasami wypłacone zostaną po **150** Fr. Za zawarte w powyższych serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będą po **110** Franków.

Wypłata od dnia 1 lipca 1922 r.

2% Serbska Pożyczka Premjowa z 1881 roku.

Ciągnienie z dnia 14 stycznia 1922 r.

Wylosowano następujących **90** serji:

109 133 180 229 372 462 536 627 678 679 754 813 822 825 868 870 956 962 1011 1149 1255 1284 1313 1519 1545 1548 1816 1821 1834 1857 1893 1907 1971 2071 2111 2118 2131 2156 2190 2244 2245 2303 2408 2427 2432 2501 2604 2641 2735 2794 2817 2880 2899 3012 3031 3045 3085 3140 3142 3344 3529 3992 4038 4193 4377 4600 4650 4765 4862 4918 4931 5024 5035 5135 5243 5360 5383 5497 5647 5699 5738 5929 6009 6184 6197 6303 6464 6482 6535 6543.

Wygrane:

Po **65000** Fr. S. **2604** N. 4.

Po **10000** Fr. S. **2111** N. 1.

Po **4500** Fr. S. **868** N. 27.

Po **1250** Fr. S. **462** N. 10, S. **813** N. 19, S. **4862** N. 44, S. **6184** N. 4.

Po **350** Fr. S. **679** N. 19, S. **2427** N. 42, S. **2899** N. 40.

Za zawarte w powyższych **90** serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po **100** Franków.

Wypłata od dnia 15 lutego 1922 roku

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach — KWIECIEŃ 16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	20.83	22.22	23.61	25.—	26.39	27.78	29.17	30.56	31.95	33.34	34.73	36.12	37.51	38.90	40.29
" " Krótkoterminowa	" 100	145.83	147.22	148.61	150.—	151.39	152.78	154.17	155.56	156.95	158.34	159.73	161.12	162.51	163.90	165.29
4% " Premjowa (Miljonówka)	" 1000	2166.66	2177.77	2188.89	2200.—	2211.11	2222.22	2233.33	2244.44	2255.55	2266.66	2277.77	2268.89	2300.—	2311.11	2322.22
4% Bilety Skarbowe	" 1000	1833.33	1844.44	1855.55	1866.66	1877.77	1888 89	1900.—	1911.11	1922.22	1933.33	1944.44	1955.55	1966.66	1977.77	1968 89
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6	R. 100	54.—	57.60	61.20	64.80	68.40	72.—	75.60	79.20	82.80	86.40	90.—	93.60	97.20	100.80	104.40
5½% " " " "	" 100	49.50	52.80	56.10	59.40	62 70	66.—	69.30	72.60	75.90	79.20	82.50	85.80	89.10	92.40	95.70
6% " " " " z 1917 r.	M. 100	175.—	176 66	178.33	180.—	181.66	183.33	185.—	186.66	188.33	190.—	191.66	193.33	195.—	196.66	198.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.)	R. 100	4.86	7.29	9.72	12.15	14.58	17.01	19.44	21.87	24.30	26.73	29.16	31.59	34.02	36.45	38.88
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. / 5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	18.75	20.—	21.25	22.50	23.75	25.—	26.25	27.50	28.75	30.—	31.25	32.50	33.75	35.—	36.25
Listy Zastawne.																
4½% Ziemskie	R. 100	277.02	279.45	281.88	284.31	286.74	289.17	291.60	294.03	296.46	298.89	301.32	303.75	306.18	308.61	311.04
" "	M. 100	128.25	129.37	130.50	131.62	132.75	133.87	135.—	136.12	137.25	138.37	139.50	140.62	141.75	142.87	144.—
4% &	R. 100	246.24	248.40	250.56	252.72	254.88	257.04	259.20	261.36	263.52	265.68	267.84	270.—	272.16	274.32	276.48
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec	" 100	40.50	43.20	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72 90	75.60	78 30
4½% m. Warszawy	" 100	36.45	38.88	41.31	43.74	46.17	48.60	51.03	53.46	55.89	58.32	60.75	63.18	65.61	68.04	70.47
5% m. Łodzi	" 100	445.50	448.20	450.90	453.60	456.30	459.—	461.70	464 40	467 10	469.80	472.50	475.20	477.90	480.60	483.30
4½% " "	" 100	400.95	403.38	405.81	408.24	410.67	413.10	415.53	417.96	420.39	422.82	425.25	427.68	430.11	432.54	434.97
5% " Częstochowy	" 100	164.70	167.40	170.10	172.80	175.50	178.20	180.90	183.60	186.30	189.—	191.70	194.40	197.10	199.80	202.50
" " Kalisza	" 100	121.50	124.20	126.90	129 60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153.90	156.60	159.30
" " Kielc i Suwałk	" 100	248.40	251.10	253.80	256 50	259.20	261.90	264.60	267.30	270.—	272.70	275.40	278.10	280.80	283.50	286.20
" " Lublina i Radomia	" 100	283.50	286.20	288.90	291.60	294.30	297.—	299.70	302.40	305.10	307.80	310.50	313 20	315.90	318.60	321.30
" " "	M. 100	131.25	132.50	133.75	135.—	136.25	137.50	138.75	140.—	141.25	142.50	143.75	145.—	146.25	147.50	148.75
" " Łomży	R. 100	245.70	248.40	251.10	253.80	256.50	259.20	261.90	264.60	267.30	270.—	272 70	275.40	278.10	280.80	283.50
" " Piotrkowa	" 100	205.20	207.90	210.60	213.30	216.—	218.70	221.40	224.10	226 80	229.50	232 20	234.90	237.60	240.30	243.—
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M. 100	157.50	159.—	160.50	162.—	163.50	165.—	166.50	168.—	169.50	171.—	172.50	174.—	175.50	177.—	178.50

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

za czas od 29 marca do 8 kwietnia 1922 r. włącznie.

Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „sprzedaż" i „kupno".

Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe. (Wartość nominalna rb. 100 = mk. 216).	Kupon płatny	29/3	8/4	najniższy	najwyższy
Obligacje.					
6% Poż. m. st. Warszawy z 1915/16 r.	1/4-1/10	—	—	—	—
5½% Poż. m. st. Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100)	1/1-1/7	136¾	—	136¼	136¾
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r. (Mk. 100)	1/4-1/10	—	—	97	97¼
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanalizacyjna)	14/1-14/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/4-1/10	—	—	—	—
6% Polsk. B-ku Komunaln.	1/5-1/11	—	—	—	—
Listy Zastawne.					
4½% Ziemskie*)	22/6-22/12	285	282	282	285
4½% „ (Mk. 100)	&	59⅓	62	59	64
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy*)	1/4-1/10	328½	300	295	332
4½% „ „ „	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	—	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII	1/5-1/11	—	—	205	215
4½% „ „ „ VI	&	—	—	—	—
5% „ Częstochowy	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk. 100)	&	—	—	—	—
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa	30/1-30/7	—	—	—	—
5% „ Płocka	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% Banku Ziemsk. Wileń.	14/1-14/7	—	—	—	—

II. AKCJE.	31-12 1921 Przeciętne: tranzakc. lub między „sprzedażą a kupnem".	29/3	8/4	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszwsk.	2600	—	—	3550	3750
„ Handl. w Warsz.	2175	3950	4100	3850	4100
„ dla Han. i Przem.	3550	—	—	—	—
„ Zachodniego	1350	2215	2065	2060	2275
„ Kredytow. w Warsz.	2775	3225	3325	3000	3450
„ Tow. Spółdz.	3200	—	—	—	—
„ Zjedn. Ziem. Pol.	960	1525	—	1500	1550
„ Przem. Warsz.	850	—	—	—	—
„ Kup. Łódzk.	625	—	—	—	—
„ Handl. w Łodzi	975	—	—	—	—
„ Zw. Sp. Zarob. w Poz.	2312½	—	—	2600	2700
„ Małopolskiego	687½	—	—	—	—
„ Hipot. Akc. we Lw.	850	—	—	—	—
„ Pols. Przem. we Lw.	837½	—	—	—	—
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	675	—	—	—	—
Tow. Cukr. „Czersk"	24000	—	—	—	—
„ „ „Częstocice"	30000	—	—	—	—
„ „ „Józefów"	40000	—	—	—	—
„ „ „Konstancja"	55000	—	—	—	—
„ „ „Łyszkowice"	22000	—	—	—	—
„ „ „Michałów"	35000	—	—	—	—
„ „ „Ostrowite"	18000	—	—	—	—
Tow. Warsz. Fabr. Cukru	18800	30250	28875	28750	31000
„ Zawiercie	42500	—	—	—	—
„ Zakł. Żyrardowskich	54500	78830	—	72000	79000
„ Kijew. Sch. i S-ka.	3775	—	—	6250	6500
„ Fryderyk Puls	2000	—	—	—	—
„ Dr. Roman May. Poz.	4175	—	—	—	—
„ Lilpop, Rau & Loew.	2942½	5840	3845	3700	4100
„ K. Rudzki & S-ka	1795	2580	2575	2500	2750
„ Starach. Z. Gór.	4058	6040	6525	5875	6900
„ Zakł. Ostrowieckich	4606¼	8875	8485	8200	8750
„ „Wulkan"	70000	—	—	—	—
„ W. Gostyński & S-ka	3350	—	—	—	—
„ Borman & Szwede	27500	—	—	—	—
„ Konrad Jarn. & S-ka	27500	—	—	—	—
„ Ortw., Karas. i S-ka	1000	—	—	1000	1025
„ Warsz. Ub. od Ognia	20500	—	—	—	—
„ Ub. „Przezorność"	6500	—	—	—	—
„ „Łazy" (cement)	22500	—	—	—	—
„ „Wysoka" „	6500	—	—	—	—
„ Firley „	775	—	—	950	1300
„ Warsz. Kop. Węgla	15850	23730	—	23500	26500
„ Dróg Żel. Podjazd.	2400	—	—	—	—
„ Ł. J. Borkowski	1183	1390	1315	1300	1415
„ Bracia Jabłkowscy	1112¼	1485	1415	1400	1500
„ F. Dach. „Pustelnik"	3250	—	—	—	—
„ Warsz. Poż. na Z. R.	2200	—	—	—	—
„ Bud. i pr. hot. w War.	77500	—	—	—	—
„ „Pocisk"	808	900	—	850	950
„ „Siła i Światło"	650	—	—	—	—
„ Przemysłu Drzewn.	1445	1675	—	1675	1825
„ Warsz. Handl. i Żegl.	1437	1770	1900	1600	2100
„ „Nafta Polska"	1900	2180	2080	2025	2250
„ Polskie Handlowe	—	—	—	—	—
„ Tomasz. F. Szt. Jedw.	—	—	—	38000	42000

III. Waluty i Dewizy

Kursy z 8 kwietnia 1922 r.

III. Waluty i Dewizy	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Ruble carskie 100	—	—	—
„ „ 500	—	—	—
„ „dumskie" 1000	—	—	—
„ „ 250	—	—	—
Dolary St.-Zjednoczon.	3880	3840	3870—3880
„ kanadyjskie	—	—	—
Franki francuskie	359.—	355.—	357-358-357. Paryż
„ belgijskie	332	328	330,50-328-330 Belgja
„ szwajcarskie	—	—	
Funty sterl.	17270	17070	17125-17190-17170 Londyn.
Marki niemieckie	—	—	13.20
Korony austrjackie	50.50	49.50	50.25—50 Wiedeń
„ czesko-słowackie	—	—	74—75—74¾ Praga
„ szwedzkie	—	—	—
„ duńskie	—	—	—
„ norweskie	—	—	—
„ węgierskie	—	—	—
Lei rumuńskie	—	—	—
Liry włoskie	—	—	—
Marki fińskie	—	—	—
Floreny holenderskie	—	—	—
Dinary jugosłowiańskie	—	—	—

*) Dotyczy listów na blankietach rublowych Rb. 100=216

WYDAWCA: Tow. „WAW“, *MIECZYSŁAW MAJCHER.*
REDAKTOR: *ALEKSANDER JACKOWSKI.*

ZAKŁADY DRUKARSKIE F. WYSZYŃSKIEGO i S-ki, WARSZAWA, ZGODA 5.